Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 60 (6. 849) 1989 йил 13 март, душанба. Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

11 март куни Кемеровода область партия ва жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари вакилларининг Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан СССР халқ депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков билан учрашуви бўлди. Бугун марказий газеталарда ана шу учрашув ҳақида батафсил ҳисобот эълон қилинган.

«Правда» газетаси редакциясида КПСС Марказий Комитетининг агросаноат масалаларига бағишланган Пленуми олдидан долзарб мавзуда мунозара бўлиб ўтди. Озиқ-овқат тўкинчилигига олиб келувчи рисоладаги йўл борми? Редакция «давра столи» атрофидаги суҳбатда олимлар ва хўжалик раҳбарлари, ижарачилар ва кооператорлар ана шу ҳақда фикр алмашдилар. Учрашув ҳақидаги батафсил ҳисобот бугун «Правда» газетасининг учинчи саҳифасида берилган.

Афғонистондаги воқеалар муносабати билан Совет ҳукуматининг баёноти эълон қилинган.

Мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, меҳнаткашларнинг редакцияларга йўллаган мактублари, чет эллардан олинган телеграммалар, спорт хабарлари ўрин олган.

Қайта қуришнинг кучи — халқлар дўстлигида

ФЕСТИВАЛЬ МЕҲМОНЛАРНИ КУТМОҚДА

2 апрель куни Тошкентда дўстлик байрами бошланади

Ўзбекистон пойтахтида ўтказиладиган дўстлик фестивалининг эмблемасида Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон герблари ҳамда қоқ марказида тинчлик кабутари тасвирланган. Арманистондаги фожиа туфайли декабрь ойидан бошқа вақтга кўчирилган фестиваль 2 апрелдан 9 апрелгача ўтказилади. Бўлажак анжуман «Қайта қуриш кучи—дўстликда» шиори остида ўтади. Байрамга тайёргарлик ташкилот комитетининг Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида ана шу ҳақда маълум қилинди.

— Қардош республикалар пойтахтларининг бундай фестивали бизда илк бор ўтказилади, — деди унинг директори Г. Л. Согонов ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда. — Фестиваль республикаларимиз меҳнаткашлари ўртасида интернационал тарбия, миллатлараро муносабатларни мустаҳкамлаш, янги алоқалар ўрнатиш ишига муносиб ҳисса қўшиши керак.

— Гелий Леонидович, Тошкентга кимлар келишади!

— Фестивалда Ашхобод, Олмаота, Душанбе, Фрунзе, шунингдек Чимкент, Ленинобод, Ўш, Самарқанд, Бухоро, Нукус вакиллари иштирок этадилар. Москва вакилларини ҳам кутаяпмиз. Меҳмонлар орасида фан ва маданият арбоблари, корхоналарнинг илғор меҳнаткашлари, социалистик мусобақа ғолиблари, санъат усталари, бадиий ҳаваскорлик коллективлари бор. Барча делегациялар Тошкент шаҳри районларига бириктилган.

— Фестиваль программаси тўғрисида гапириб берсангиз...

— Программа кенг ва рангбаранг бўлиб, унда диққатга сазовор жойларни кўздан кечириш, меҳнат коллективларига бориш мўлжалланган. Меҳмонлар «Совпластитал» Совет-Италия қўшма корхонасида, тўқимачилик комбинатида, «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида, чинни заводида, бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмасида бўладилар. Мазкур корхоналарга бориш шунчаки танишиш тусида бўлмай, балки дўстона алоқалар ўрнатишга, тажриба алмашишга хизмат қилади.

Барча ижодий ташкилотларда учрашувлар ўтказиш, миллатлараро муносабатларнинг долзарб мавзуларига оид мунозаралар ташкил этиш кўзда тутилган. Дўстлик байрами доирасида миллий киностудиялар фильмлари фестивали, фольклор ансамблларининг концертлари ўтказилади. СССР Халқлари дўстлиги музейида тасвирий санъат ва графика асарлари виставкаси, «Пропагандист» клуб-магазинида қардош республикалар нашриётлари китобларининг савдо кўргазмаси намойиш қилинади. Карл Маркс кўчасида «Дўстлик дастурхони» миллий таомлари савдо кўргазмаси ташкил қилинади.

ТошДУ Маданият саройида дўстлик митинги ўтказилади. «Интурист» Маданий-ахборот марказида ҳам байрам кечаси ўтказиш мўлжалланган. Тошкентнинг энг катта маданият саройларида бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концертлари берилади. Байрам қатнашчиларининг Самарқандга сафари режалаштирилган.

Фестиваль 3 апрель куни Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройида тантанали равишда очилади.

26 март—СССР халқ депутатлари сайлови куни

Халқ манфаати йўлида

«Совпластитал» қўшма корхонасининг меҳнаткашлари 600-Тошкент-Чилонзор сайлов округидан СССР халқ депутатлигига номзод, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин билан учрашдилар.

СССР халқ депутатлигига номзоднинг ишончли вакили Чилонзор район партия комитетининг иккинчи секретари А. М. Акромхўжаев йиғилганларни депутатликка номзоднинг таржимаи-ҳоли, унинг меҳнат фаолияти, партия органларидаги иши билан батафсил таништирди.

Учрашувда сўзга чиққан капитал қурилиши бўйича директор ўринбосари Р. Чанишев, бўлим бошлиғи Т. Шчербинина, қуюв цехи йиғувчиси С. Пантелеева, бош энергетик ўринбосари Х. Галиев сайловчилар — завод хизматчилари ва район аҳолиси номидан СССР халқ депутатлигига номзодга қатор наказлар бердилар. Улар ишлаб чиқаришни кенгайтиришда, корхона меҳнаткашлари ва Сергели райони аҳолиси учун социал-маданий-маиший объектлар, жумладан, медицина-санитария қисми ва поликлиника, уй-жойлар, маданият муассасалари ва спорт иншоотлари қурилишида ёрдам беришни илтимос қилдилар.

Сўнгра «Совпластитал» ходимлари ҳузурида СССР халқ депутатлигига номзод Б. Ф. Сатин сўзга чиқди. У билдирилган ишонч учун «Совпластитал» меҳнат коллективига миннатдорчилик билдирди.

— СССР халқ депутати сифатида менинг қандайдир шахсий программам йўқ, — деди у. — Менинг платформам — КПССнинг сайловолди платформаси, шаҳар партия ташкилоти ҳал этиши лозим бўлган вазифалардир. Уларнинг ҳаммаси бирдан-бир мақсад — барча совет кишиларининг, республикамиз аҳолисининг, республика пойтахтининг, шу жумладан мен СССР халқ депутатлигига номзод этиб кўрсатилган сайлов округининг манфаатлари билан боғлиқ.

Депутатликка номзод ҳозирги чақириқ СССР Олий Советидаги ўзининг депутатлик фаолияти хусусида тўхталди. У СССР Олий Совети табиатни муҳофаза қилиш доимий комиссиясининг аъзосидир, мазкур комиссия куч-ғайрати эвазига Тошкент ва Тошкент областида экологик вазиятни яхшилашга доир қатор тадбирларни амалга оширишга муваффақ бўлинди.

Номзоднинг нутқида шаҳарда қайта қуришнинг қандай бораётганлигига, партия ташкилотларининг барча тошкентликларни, «Совпластитал» меҳнаткашларини ҳаяжонлантираётган вазифаларни ҳал этиш борасидаги ишига алоҳида эътибор берилди.

Сўнгги уч йил мобайнида республика пойтахтида талайгина ишлар амалга оширилди. Ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатлари беш йиллик планда белгиланганидан ошиб кетди. Халқ истеъмоли товарларини ишлаб чиқариш кўпайди. Қарийб 38 минг оила ўз турар жой шароитларини яхшилади. Талайгина болалар муассасалари, касалхоналар, поликлиникалар қурилди. Шаҳар ҳаётининг айрим бошқа соҳаларида ҳам ижобий томонга ўзгариш бор. Шу билан бирга, нутқда таъкидлаб ўтилганидек шаҳар ҳаётининг кўпгина масалалари шу қадар ўз ҳолига ташлаб қўйилган эдики, уларни уч йил мобайнида амалда ҳал этишнинг имкони бўлмади. Шунинг учун ҳам уй-жой, медицина хизмати, озиқ-овқат товарлари, пулли хизматлар ва бошқалар билан таъминланиш давр талабларидан ортда қолмоқда.

Депутатликка номзод Тошкент шаҳрида Озиқ-овқат программасини ҳал этиш, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариши ва кўпайтириш сифатини яхшилаш, уй-жой қурилиши суръатларини ошириш, медицина хизматини, жамоат транспорти ишини, экологик вазиятни яхшилаш юзасидан қандай тадбирлар белгилангани ҳақида батафсил ҳикоя қилиб берди. Жумладан, «Совпластитал» коллективининг бир марта фойдаланиладиган шприцларни ишлаб чиқариш нияти мақтовга сазовордир. Депутатликка номзод ана шу вазифани биринчи навбатдаги вазифа деб ҳисоблашни илтимос қилди.

Учрашувда шаҳар аҳолисини ҳаяжонлантираётган муаммоларнинг ҳал этилишида бевосита тошкентликларнинг ўзи, Ўзбекистон пойтахтининг меҳнат коллективлари фаол иштирок этишлари лозим, деган фикр алоҳида таъкидланди. Масалан, корхоналар ўзаро манфаатли шартлар асосида деҳқонларга ёрдам бера оладилар ва бу ёрдамни кучайтиришлари, ёрдамчи хўжаликларни ривожлантиришлари лозим. Қатор корхоналардан, шу жумладан «Таштекстильмаш»дан ўрнак олиб, зарар кўраётган хўжаликларни ёки бўлинмаларни ўз қарамоғларига олишса ҳам бўлади. Сабзавотлар сақланадиган омборхоналар қурилишида, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлашда ёрдам бериш керак.

Уй-жой муаммосини ҳал этиш учун корхона ва ташкилотларда уй-жойларни хўжалик усули билан қуриш масалаларини ўйлаб чиқиш, якка тартибдаги уй-жойлар қурилишини ривожлантириш лозим.

Меҳнат коллективлари аъло сифатли халқ истеъмоли товарларини, масалан, мураккаб рўзғор техникасини ишлаб чиқаришни кескин кўпайтиришлари зарур. Бу борада муайян ишлар олиб борилмоқда. Аммо ҳали барча корхоналар ҳам бу ҳаракатга актив қўшилганларича йўқ.

Меҳнат коллективлари туб иқтисодий ислоҳотни амалга оширишда ташаббусни ўз қўлларига дадилроқ олишлари, хўжалик юритишнинг илғор усулларини жорий этишлари керак.

— Бир сўз билан айтганда, қатъият билан, янада кўпроқ куч-ғайрат сарфлаб меҳнат қилиш зарур,— деди нутқининг якунида депутатликка номзод. — Халқ депутатларига умид боғлаб ўтириш эмас, уларга аниқ таклиф, амалий ишлар билан ёрдам бериш керак... Сўнгра у йиғилиш қатнашчиларининг саволларига жавоб қайтарди.

С. АЛЕКСЕЕВ.

Мапират Файзиеванинг (суратда) Тошкент тўқимачилик комбинатининг 3-филиалида меҳнат қилаётганига беш йилдан зиёд вақт ўтди. Бу вақт Мапират учун ҳақиқий тажриба мактаби бўлди. У фақатгина калаваловчилик касбинигина эмас, балки бу соҳада катта маҳорат ва тезкорлик сирларини ҳам мукаммал ўзлаштирди.

ҚУЛФЛАНГАН САЙЛОВ УЧАСТКАЛАРИ

СССР халқ депутатлари сайловига саноқли кунлар қолди. Шунинг учун ҳам сайлов округи ва участкалари бу муҳим ва сиёсий кампанияни ўтказиш юзасидан тайёргарлик ишларини тобора қизитиб бормоқда. Хўш, ҳамма жойда сайловга ҳозирлик кўнгилдагидек боряпти, деб бўладими? Худди мана шу саволга жавоб топиш учун биз бир неча сайлов округи участкаларида бўлиб, у ерда олиб борилаётган тадбирлар плани билан қизиқдик.

Эрталаб соат 10 дан 20 минут ўтганда Ленин район Совети ижроия комитети биносида жойлашган 597-Тошкент—Ленин территориал сайлов округида бўлдик. Округ сайлов комиссияси жойлашган хона олди одамлар билан гавжум. Эшикни очиб ичкарига кирмоқчи бўлган эдик, навбатдагилар бизга танбеҳ бера кетишди:

— Бу қанақаси навбатга турмай...

— Эрталабдан бери эшик қачон очиларкин деб пойлаймиз-у, бу киши бўлса сўрамай-нетмай...

Редакциядан келганлигимизни айтган эдик, йиғилганлар бизга шикоят қила кетишди:

— Вақтида очишса бўлмайдими?

— Арзимаган гап учун кунимизни кеч қиляпмиз.

Ярим соат сайловчилар билан суҳбатлашдик. Бироқ хона эшиги очилмади. Одамлар бетоқат тарқала бошлашди. Шундай қилиб шу куни биз ҳам на округ сайлов комиссиясининг секретари Дилфуза Раҳматуллаева, на комиссиянинг бирор аъзоси билан суҳбатлаша олмай қайтдик.

Соат 11 дан 05 минут ўтганда 117-Тошкент—Октябрь миллий-территориал сайлов округи жойлашган комиссия хонасига етиб келдик. Эшикка сайлов комиссиясининг иш вақти ёзиб қўйилган. Графикка асосан комиссия хонаси соат 10 дан сайловчиларни қабул қила бошлаши керак. Во ажаб, орадан бир соатдан ошиқ вақт ўтибдики, ҳамон эшик «тушовланган»ича турибди.

Қизиқ аҳволда қолдик. Наҳот барча сайлов округида шу ҳол бўлса. Балки рейдимизни кечқурун ўтказганимиз маъқулмиди? Ҳардам хаёллик билан 598-Тошкент—Киров территориал сайлов округи томон йўл олдик. Иккинчи қаватга комиссия хонасига кўтарилдик. Эшикни аста тортиб кўрдик. Ҳайрият очиқ экан. Хона сайловчилар билан гавжум. Комиссия секретари Тамара Мирусмонова бизни қуюқ кутиб олди.

— Келинглар хизмат?

Мақсадимизни айтгандик, у «Жуда яхши» деб бизга тушунтира кетди:

— Сайлов округимиз график бўйича иш олиб боради. Шу кунгача қатор масалалар юзасидан суҳбатлар ўтказдик. Номзодлар билан сайловчиларнинг учрашувлари ҳам қатъий план асосида ўтказилмоқда. Шу кунгача «Ўртоқ» кондитер фабрикаси, «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Геологоразведка» заводи, 2515-автоколонна, асбобсозлик заводи, 51-мактаб коллективлари билан учрашувлар ўтказилди...

Бир қарашда ҳамма нарса яхши, кўнгилдагидек бораётганга ўхшайди. Лекин аслида-чи? Камчиликлар ҳам йўқ эмас. Хўш, улар нималарда кўринади? Сайлов округи территориясига 152 та сайлов участкаси жойлашган. Уларда анчамунча ишлар қилинган. Лекин ҳали тўла таркиб топмаган сайлов участкалари ҳам борки, улар ҳақида сонда бору, саноқда йўқ дейиш мумкин. Кўпчилик участкалар учун эса ҳалигача хоналар ажратилмаган.

— Ахир сайлов участкалари қачон ташкил этилган эди? — сўраймиз Т. Мирусмоновадан.

— Февраль ўрталарида.

— Ҳозир мартнинг иккинчи ўн кунлиги кетмоқда. Наҳотки орадан салкам бир ойга яқин муддат ўтган бўлса-ю, шу вақтгача сайлов участкаси учун хона ажратилмаган бўлса?!.

...

— ...Сайлов округи бўйича нечта марказ иш олиб боряпти?

— Биласизми, — дейди Т. Мирусмонова, — территориямизга Киров ва Собир Раҳимов районлари қарайди. Киров райони бўйича 4 та марказ ташкил этилган. Уларга Н. В. Залотих, М. Ортиқов сингари тажрибали коммунистлар бошлиқ этиб тайинланишган. Аммо Собир Раҳимов райони бўйича қанча марказ жойлашганини аниқ билмайман.

Очиғи бу сўзларни кимсан сайлов комиссиясининг секретари оғзидан эшитиш ғалати туюлди.

Райондаги 23/74-сайлов участкаси Юнусобод массивининг Аҳмад Дониш кўчасига жойлашган. Биз бу ерга етиб келганимизда соат эндигина 16 бўлган эди. Бироқ участка эшигида катта қулф осиғлиқ турарди. Наҳот ҳеч ким бўлмаса? Ҳайрият ичкарида одам бор экан. Эшикни тақиллатдик.

— Ким?

— Биз редакциядан, участка иши билан танишмоқчи эдик.

— Шунақами?

А. А. Богданов эшикни очар экан тушунтира кетди:

— ЖЭКка кирувчилар нариги эшик қолиб шунисидан киришади. Шунга қулфлаб қўйган эдик.

Ичкарида бизни навбатчи С. А. Головко кутиб олди. У саволларимизга узуқ-юлуқ жавоб берар, участканинг ишига оид баъзи масалалардан мутлақо бехабар эди.

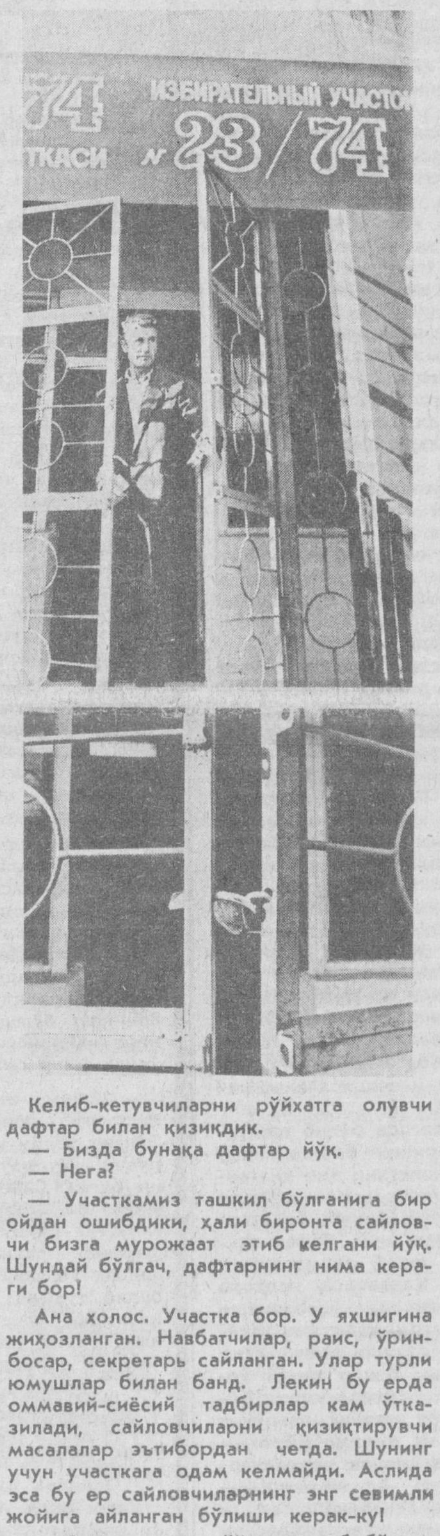

Келиб-кетувчиларни рўйхатга олувчи дафтар билан қизиқдик.

— Бизда бунақа дафтар йўқ.

— Нега?

— Участкамиз ташкил бўлганига бир ойдан ошибдики, ҳали биронта сайловчи бизга мурожаат этиб келгани йўқ. Шундай бўлгач, дафтарнинг нима кераги бор!

Ана холос. Участка бор. У яхшигина жиҳозланган. Навбатчилар, раис, ўринбосар, секретарь сайланган. Улар турли юмушлар билан банд. Лекин бу ерда оммавий-сиёсий тадбирлар кам ўтказилади, сайловчиларни қизиқтирувчи масалалар эътибордан четда. Шунинг учун участкага одам келмайди. Аслида эса бу ер сайловчиларнинг энг севимли жойига айланган бўлиши керак-ку!

— Сайловчилар рўйхати олиб бўлинганми? — сўраймиз навбатчидан.

— Олиб бўлинган шекилли.

— Участкага қанча сайловчи қарайди?

— Аниғини билмайман.

Шу чоқ участка раисининг ўринбосари Р. Хўжаев келиб қолди. Суҳбат орасида ундан «Нима камчиликлар бор?» деб сўрасак, у «Ҳамма нарса етарли, яхши ишлаяпмиз» деб жавоб берди. Эшик қулфлигини айтганимизда у навбатчига маъноли қараб қўйди, холос.

Шу ўринда 596-Тошкент—Акмал Икромов территориал сайлов округининг секретари Л. Ш. Сирожиддинова билан бўлган суҳбатни келтиришни лозим топдик.

— Яшириб ўтиришнинг ҳожати йўқ,— дейди у. — Зеро ҳозирги ошкоралик ва демократия замонида бор гапни айтган яхши. Округимиз ишида ҳам, баъзи сайлов участкаларимизда ҳам қатор нуқсонлар мавжуд. Масалан биргина И. Б. Колесов раислик қилаётган 117-мактабда жойлашган 49/89-сайлов участкасини олайлик. Ҳали бу ерда жиҳозлаш ишлари ниҳоясига етмаган. Навбатчилар рўйхати йўқ. Рўйхат дафтари юритилмаган. Участкада оммавий тадбирлар йўлга қўйилмаган. Шунинг учун бу ерга ҳеч ким келмайди. Яқинда мен ўзим Бешқайрағочдаги 41/81-сайлов участкасида бўлдим. У қоғозда бору, амалда йўқ экан. Раиси К. А. Саматова. Ҳали сайлов участкаси учун жой ажратилмаган. Шундай бўлгач участка иши ҳақида гап бўлиши мумкинми?

Намунали сайлов участкаларимиз ҳам йўқ эмас. Улар жумласига 1/41, 37/77-каби сайлов участкаларини киритиш мумкин.

599-Тошкент — Куйбишев территориал сайлов округига қарашли 19/79-сайлов участкасида антиқа ҳодисанинг гувоҳи бўлдик. Участка жойлашган хона эшиги берк. Унинг секретари Г. Е. Маркова эса зир югуриб хона калитини топа олмади. Кўп ўтмай мактаб директорининг ўринбосари М. Исоқова олдимизга келди.

— Калитни директоримиз олиб кетибдилар, — дейди у.

Қизиқ, сайлов участкаси эрталаб соат 9 дан кечки 19 гача очиқ туриши кераккy. Қолаверса, бу ер сайловчиларнинг энг серқатнов маскани. Улар бу ердан истаган саволларига жавоб олишлари, ўзларини қизиқтирган масалаларни ҳал этишлари лозим. Ахир шундай даргоҳ нега қулф турадию, унинг калити нега директорда бўлади?!.

— Ҳозир ким навбатчи бўлиши керак? — сўраймиз Г. Е. Марковадан.

— Навбатчи мен ўзимман.

Коридорга икки аёл кириб келишди. Улар лак-бўёқ заводининг ходимлари З. Адҳамова, Ш. Мирнеъматовалар экан.

— Навбатчиликка келаяпмиз, — дейишди улар.

— Вой, мен навбатчиман-ку! — деди Г. Е. Маркова.

Ана шунақа гаплар. Баъзи сайлов участкаларида навбатчи йўқ. Эшиги қулф бу участкада эса навбатчилик талаш. Хўш, улар нима иш қилишаркин? Фақат эшикнигина қўриқлашадими?

Сайлов участкаси жойлашган хона ойнасидан ичкарига қараймиз. Стол устида сайловга оид чанг босиб ётган брошюралардан ташқари хонада ҳеч вақо йўқ. Балки калитнинг йўқлиги ана шундандир. Бу ерда ҳеч бир тадбир амалга оширилмаган бўлгандан кейин секретарь бизни ичкарига олиб киришга иймангандир.

117-Тошкент —Октябрь миллий-территориал сайлов округига қарашли 58/4-сайлов участкаси 20-мактабга жойлашган. Бизни навбатчи М. Мирсобиров кутиб олди.

Хонани кўздан кечирамиз. Ҳамма нарса жойида. Сайловга оид барча ҳужжатлар, рўйхатлар, дафтарлар ўз ўрнида.

Стол устида беш хил дафтар. Уларнинг устига чиройли ёзувлар билан нималарга мўлжалланганлиги ёзиб қўйилган. Қизиқиб бирма-бир варақлаймиз. Афсуски, уларнинг биронтасига ҳали ёзув битилмаган.

— Номзодлар билан сайловчилар учрашуви қачон ўтказилади? — сўраймиз навбатчидан.

— Аниғини билмайман.

— Сайловчилар рўйхати олиб бўлиндими?

— Буни ҳам айта олмайман. Лекин ўзимга бириктиб берилган кўчалардаги сайловчилар ҳисобини тўла олиб бўлганман.

Навбатчи М. Мирсобировнинг сайлов тадбирларига оид баъзи саволларга тўла жавоб бера олмаслиги бизни таажжубга солди. Ахир участка навбатчилари ҳар бир ишдан воқиф ва пухта билимга эга бўлишлари керак-ку! Улар сайловчиларнинг барча саволларига тўлиқ жавоб бера олишлари лозимку. Ахир бунақада сайлов участкасига бирор муҳим масалани ҳал этгани келган киши саволига жавоб ололмай кетадику. Бу ҳақда ҳам бир ўйлаб кўрилса ёмон бўлмасди.

Хуллас, юқоридаги камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб сайлов участкалари ишини янада яхшилаш лозим. Шундай қилайликки бу участкалар энг гавжум масканга, сайловчиларнинг севимли даргоҳига айланиб қолсин.

М. КОМИЛЖОНОВ.

СУРАТЛАРДА: сайлов участкаларидаги ғалати манзаралар акс эттирилган.

Т. Каримов фотолари.

ШАҲРИМИЗ ОБОД ВА КЎКАЛАМЗОР БЎЛСИН!

Кечаги якшанбалик байрам тусини олди

Шу кунларда баҳор таровасидан дил яйрайди. Далаларда кўклам нафаси. Ариқлар лабида ниш урган майсалару, яна қадрдон қушларини интиқлик билан кутиб олаётган боғларда ўзгача шукуҳ, файз ҳукмрон. Бу ажиб манзарага боқиб беихтиёр ўйланиб қоладн, киши. Хўш, ўлкамизни яшнатиш учун нималар қилдик!

Ўтган йилларда биз ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини ўқув масканимиз территориясида кўпчиликлашиб олиб борган эдик. Юзлаб манзарали дарахт кўчатларини ўтказгандик. Бу йил ҳам баҳорги ишларни эрта бошладик. Кечаги ўтказилган республика якшанбалигида техникумимиз коллективи уюшқоқлик билан иштирок этди. Одатдагидек эрталабданоқ улар ўзлари учун ажратилган участкаларда ҳозир бўлишди. Чилонзор районининг Байналминал кўчасидан Оқтепадаги спорт товарлари магазини атрофигача бўлган жойлар тартибга келтирилди. Ариқлар тозаланди. Якшанбаликни ўтказиш бўйича техникумимизда ташкил этилган штабнинг бошлиғи Тўлқин Абдураҳмонов етакчилигида Аҳмад Каримов, Замира Боқиева сингари ўқитувчиларимиз ва юзлаб талабалар бу ишларда алоҳида жонбозлик кўрсатдилар.

О. ЭШОНХЎЖАЕВА,
Н. К. Крупская номли педагогика билим юрти директори.

Ҳамшаҳарларимиз диққатига

Тошкент фондини ташкил этсак бўлмайдими?

Қайта қуриш умуман мамлакатимизда, шу жумладан республикамизда гражданларни фаол ижтимоий бунёдкорлик жабҳасига жалб этиш учун янги имкониятлар очиб бермоқда. Сиёсий система ислоҳоти жамоат ташкилотлари мавқеини, айнан гражданлар активлигини, уларнинг ташаббускорлигини янада юқори босқичга кўтаришга даъват этилган. Аммо ислоҳотнинг биргина ўзи, агар унга айнан гражданлар мадад бермас экан, социал-иқтисодий тараққиёт масалаларини ҳал этишга қодир эмас.

Гражданларнинг турли фондлар — Совет Тинчлик фонди, болалар фонди, маданият фонди, раҳм-шафқат фонди ва ҳоказолар фаолиятида иштирок этиши уларни қайта қуришга жалб этишнинг кўринишларидан биридир. Аминманки, баъзилар: «Фондлар, жамоат ташкилотлари ҳаддан ташқари кўпайиб кетди» деб норози бўладн. Шундай бўлса ҳам мен оқшомхонларга, барча тошкентликларга махсус Тошкент фондини, шаҳар аҳолиси фондини ташкил этишни таклиф қиламан. Мазкур фонд унга ўз маблағлари билан ҳисса қўшишга тайёр бўлган Тошкент аҳолиси томонидан ташкил этилади, фонд маблағларини нималарга сарфлашни ҳам уларнинг ўзи таклиф этишади.

Ушбу маблағлардан шаҳар ҳаётининг турли соҳаларида фойдаланса бўлади. Аммо, менинг назаримда, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш фонд фаолиятининг бош соҳаси бўлиб қолиши лозим. Тошкентда мураккаб экологик вазият вужудга келган. Уни яхшилаш учун талайгина ишлар қилиняпти. Давлат бюджетидан маблағлар ажратилмоқда. Аммо бу маблағлар етишмаяпти. Шундай экан шаҳарга ёрдам қўлини чўзиш бизнинг бурчимиз эмасми? Масалан, фонд маблағларини шаҳар каналларини тозалашга, шаҳарни супуриб-сидирадиган ва кўчаларга сув сепадиган махсус машиналарни сотиб олишга сарфласа бўлади. Эҳтимол фонд маблағлари аэропортни шаҳар ташқарисига кўчириш масаласини тезроқ ҳал этишга ёрдам берармиди, унинг салбий таъсирини ҳозир юз минглаб тошкентликлар бошдан кечиришмоқда. Маблағларнинг бир қисмини аҳоли ўртасида олиб бориладиган ишларни ташкил этишга, жонажон шаҳарларига меҳр-муҳаббат туйғусини тарбиялашга сарфласа бўлади. Таклифлар жуда кўп.

Маблағлардан олинган барча таклифлар кенг муҳокама қилинганидан кейингина, Тошкент аҳолисининг аксарияти манфаатини кўзлаб сарфланади. Бу демак, фонд маблағларининг нималарга сарфланишини аҳолининг ўзи ҳал этади.

Агар мазкур таклиф қўллаб-қувватланса, ўйлайманки «Тошкент оқшоми» редакцияси ана шу фонднинг таъсис этувчиларидан бири бўлиб қолади, газета саҳифалари орқали тошкентликларни Тошкент фондини ташкил этиш борасидаги ишларнинг бориши ҳақида ўз вақтида хабардор қилиб боради. Шаҳар фондини ўз маблағлари билан қўллаб-қувватлашга тайёр бўлган ҳар бир киши — жамоат ташкилотлари, шаҳарнинг таниқли кишилари, ишчилар, партия, уруш ва меҳнат ветеранлари, ёзувчилар, артистлар, рассомлар, кооперативларнинг вакиллари фондни таъсис этувчилар бўлишлари мумкин эди.

Шундай қилиб, сўз сизга, ҳурматли газетхонлар, Тошкент шаҳри гражданлари. Сиз қандай фикрдасиз?

Т. ТОИРОВ. Москва.

Тўла хўжалик ҳисоби: муаммо ва ечимлар

ЯНГИЛИК ЙЎЛИДАГИ ТЎСИҚЛАР

Автоколонна бошлиғи бош бухгалтер билан кечаги кун якунлари ҳақида қизғин тортишарди. Қўлида папка кўтарган ўрта ёшлардаги бир киши кабинетга кириб келганида уларнинг суҳбати бўлинди.

— Пулли хизмат кўрсатиш бўйича эълон берган экансизлар. Бизга ёрдамингиз керак бўлиб қолди. Иложи бўлса, қўллаб юборсангиз. Иккита юк машинаси керак бўлиб қолди. Кооператив учун, — деб мурожаат қилди у.

Борис Михайлович Халамейзер ишни пайсалга солмай, шу ернинг ўзидаёқ бухгалтер билан бу хизмат қанча туришини ҳисоблаб, шанба кунига автоколоннанинг юк машинаси кун бўйи уларнинг хизматида бўлишини айтди. Суҳбатга якун ясаб бош бухгалтер кооператив ходими билан ҳисоб-китоб қилгани чиқиб кетишди.

— Биз хўжалик ҳисобида иш юритяпмиз, — дея бизга юзланди Борис Михайлович. — Демак, имкон борича ўз-ўзимизни моддий жиҳатдан таъминлашга ҳаракат қилишимиз керак. Ўзимизга даромад келтирадиган ҳамма резервларни ишга соляпмиз. Келгусида катта ютуқларга умид боғлашга ҳаққимиз бор, деб ўйлайман.

2502-автоколонна кўп йиллар давомида қолоқ корхоналардан ҳисобланарди. У на юк ташиш бўйича, на масофалар бўйича, на паркдан фойдаланиш коэффициенти бўйича планларни адо этолмай келарди. Шартнома мажбуриятларини бузиш, зарур жойларга юкларни ўз вақтида етказиб бермаслик бу ерда одат тусига кириб қолганди.

Автоколонна 1988 йилнинг 1 августидан хўжалик методида иш юрита бошлади. Лекин бу методга етарли замин яратилмаганлиги, ишлаб чиқаришдаги йиғилиб қолган проблемалар коллективнинг ўзини ўнглаб олишига ҳалал берарди. Қолаверса, кадрлар қўнимсизлигининг ниҳоятда юқори бўлиши ишни орқага тортарди. Ўша кезларда 40 дан ортиқ юк ташиш машиналари ҳайдовчилар етишмаслиги туфайли тўхтаб ётарди. Корхонада ана шундай мураккаб вазият юзага келган пайтда коллектив демократик асосда автоколонна бошлиғи лавозимига Борис Михайлович Халамейзерни сайлади.

У меҳнат фаолиятини ўз сўзларига амал қилган ҳолда конкрет тадбирларни амалга оширишдан бошлади. Қолаверса, ҳар бир тадбир меҳнат коллективи кенгаши билан ҳамкорликда муҳокама қилингандан кейингина амалга тадбиқ этиларди. Ахир, ҳар бир ишнинг бамаслаҳат бўлгани яхшида. Борис Михайлович Халамейзер Москва, Химки, Брянскда бўлиб, у ердаги юк ташиш автоколонналарининг ишлари билан танишди. Албатта, бундай тажриба алмашишлар бесамара бўлмади.

Ҳайдовчиларнинг махсус отряди ташкил этилди, унинг ижара пудрати асосида ишлашини уюштириш ташаббуси ҳам мана шу ижодий командировкалар натижасида туғилди. Масала корхона меҳнат коллективи кенгашида муҳокама қилинди. Бир қарорга келингандан кейин ижарачилар отряди, автоколоннанинг энг йирик мижози саналган Тошкент товар станциясида иш бошлади. Бригадирликка ташаббускор, тажрибали ҳайдовчи, Иброҳим Тоҳиров сайланди. 60 кишидан иборат бригада эндиликда ниҳоятда жипс коллектив сифатида иш кўрмоқда. Отряд ишини ижарага ўтмасидан олдинги шароит билан солиштириб кўрдик. Эскича ишлаш билан пудрат усули орасидаги вақт қисқа бўлгани учун ниҳоятда самаралидек кўриняпти. Келинг, фактларга мурожаат қилайлик.

Автоколонна машиналари учун юк ташиш кўрсаткичи асосий план ҳисобланади. Ижарачилар ташиган юк ҳажми эски услубда ишланган сўнгги икки ойга нисбатан 6,4 процентга ошди. Ҳайдовчиларнинг ҳаммаси иш куни режимига тўла риоя қилишга кўникишди. Ишга кечикиб келиш, кун давомида кераксиз объектларда юриш ҳолларига барҳам берилди. Соф фойда кўрсаткичлари 7,8 процентга кўтарилганлиги кузатиляпти. Бригаданинг қўшимча маблағлари ижара туфайли 15 процентга кўпайди. Шу ўринда ижарачи ҳайдовчиларнинг тежамкорлик ва иқтисодга астойдил бел боғлаганларини айтиб ўтиш лозим.

Оддий иш методи шароитида хўжасизликнинг чек-чегараси бўлмаганлигини тан олиш лозим. Шаҳримизнинг аксарият корхоналарида ҳанузгача шундай аҳвол давом этяпти. Ҳайдовчилар машинани эҳтиётсизлик билан ҳайдашар, унинг деталлари ишдан чиқиши, автомашиналарининг емирилиши, ёқилғи исрофгарчилигидан унчалик ташвишланишмасди.

Хўш, ижарачилар орасида бу аҳвол ҳанузгача давом этаётганмикан! Қаёқда дейсиз! Ҳозир уларнинг ишга муносабати тамоман бошқача. Сўзимиз қуруқ бўлмаслиги учун яна фактларга қайтайлик. Ижарачи машиналар учун ёқилғи — мойлаш материаллари сарфлаш 3,8 процентга камайди. Ҳайдовчилар бугун икки объект орасидаги энг рационал ва қисқа йўллардан юришга ҳаракат қилишяпти. Автомашиналарга мўлжалланган маблағлар 18,7 процентга, техник ремонт хизмати маблағлари эса 31 процентга қисқарди.

31 процент! Қисқа муддат учун ниҳоятда қувончли рақам, шундай эмасми! Лекин ниманинг эвазига! Ижара методига ўтилгандан кейин ижарачилар хизматининг ҳар бир тури ҳисоб-китоб қилиб борилади, ортиқча ремонт — ҳайдовчининг чўнтагидан кетаётган ортиқча пул. Пешона тери билан ишлаётган ишчи бу пулни бўлар-бўлмасга сарфламайди, албатта. Ҳайдовчилар энди ўзларининг ремонтчилик қобилиятларини ишга соляптилар. Албатта қўлларидан келган ремонтни ўзлари бажарганлари маъқул-да. Бир томондан, тежамкорлик, иккинчи томондан турдош касбни эгаллаш, учинчидан эса маҳоратни ошириш... Бу ҳеч ким учун ортиқча бўлмаса керак. Иброҳим Тоҳиров бригадасидаги меҳнат унумдорлиги янги метод жорий қилингандан буён 9,6 процентга ошди. Коллектив аъзоларининг ойлик маоши эса 26,7 процентга ошди. Илгарилари 196,6 сўм олиб ишлайдиган ҳайдовчиларнинг ҳозирги маоши 249,1 сўмгача кўтарилди. Қолаверса ишчиларнинг бу маоши ҳам чегара эмас. Келгусида ижарачиларнинг ойлик иш ҳақлари яна кўтарилиши кутилмоқда. Бу ишлаб чиқариш процессида амалга ошириладиган ишлар самарадорлигига боғлиқ.

Мазкур бригаданинг иш унумдорлигини таъминлаш мақсадида унга инженер-техник ходимлардан Герман Борисович Рябинович бириктирилган. У отряд бошлиғи бўлиб, ойлик маоши бригаданинг якуний кўрсаткичларига боғлиқ. Демак, мазкур отрядда инженерлик таъминоти масаласи ҳам ҳал қилинган. Шунингдек ремонт зонасининг икки слесари фақатгина ижарачи ҳайдовчиларнинг машиналарига хизмат кўрсатади. Уларнинг вазифаси отряд машиналарининг юз фоиз аъло техник ҳолатини ва уларнинг бекамукўст линияга чиқишини таъминлашдан иборат.

Умуман, бу коллектив бугун қолоқликдан чиқиб, илғорлар сафига ўтди, деб очиқ айта оламиз. Бригада етакчиси Иброҳим Тоҳиров нафақат ташкилотчиликда, балки меҳнатда ҳам ҳамкасбларига намуна кўрсатяпти. Ижарачилар сафида бугун асосан кўп йиллик стажга эга бўлган ишчилар меҳнат қилишяпти. А. Собиров, А. Набиев, Р. Юнусов, В. Белов сингари пешқадамлар ҳар бир иш кунининг унумли бўлишига эришяптилар. Янги шароитда ишчиларнинг маоши 400—500 сўмни ташкил этмоқда. В. Крипичко, Б. Тлеулиева, Р. Абдулинлар ҳам улардан ортда қолишмаяпти. Шу ўринда яқиндагина шофёрлик курсларини тугатиб, масъулиятли ишга бел боғлаган ёшлар Б. Мусаев ва В. Яровойларнинг номини тилга олишимиз мумкин. Товар станцияси энг оғир участкалардан. Шунга қарамай, ёш ҳайдовчилар ўз фаолиятларини айнан мана шу ерда бошлашга қарор қилдилар. Уларнинг иш натижалари чакки эмас. Интилишлар самара беряпти. Ҳа, ижарачилар бригадаси олдинга интилиб, автоколонна кўрсаткичларига муносиб ҳисса қўшяпти. Лекин янгилик тўсиқсиз бўлмас экан. Юқоридаги сўзлардан ижара усулида ишлаш жуда осон кўчаётган экан, деган хулосага келмаслик керак.

Муаммоларнинг бир учи ижарачилар ишлаётган Тошкент товар станцияси билан боғлиқ. Мазкур ташкилот ҳар сафар автоколоннанинг ўнлаб машиналарига буюртма беради. Кўп ҳолларда бу буюртмалар пишиқ-пухта ўйланмаган бўлади. Айтайлик, автокорхона бугун 50 та машинага буюртма қабул қилди, аммо бу машиналар қатнайдиган маршрутлар олдиндан айтиб берилмайди, адреслар аниқ кўрсатилмайди. Раҳбарлар ҳайдовчиларнинг қайси корхоналарга бориши-ю, қандай юк ташиши ҳақида, машиналар қанча масофа юриши ҳақида аниқ тушунчага эга бўлмайди. Ҳолбуки, товар станциясининг буюртмаси бажарилганидан кейин машиналар орқага, аксарият ҳолларда узоқ масофаларга бўш қайтиб кетишади. Бунда биринчидан, ёқилғи исроф бўлади, иккинчидан, ҳайдовчининг иш вақти бесамара ўтади, учинчидан юк олиб борилган адрес яқинидаги корхоналар буюртмаси бажарилмай қолиб кетади.

Товар станцияси буюртмалари билан боғлиқ яна бир муаммо бор. Ҳайдовчилар билан шартнома тузган мазкур корхона баъзан жуда кўп машинага буюртма беради. Кейин эса уларнинг станцияга кераксизлиги ёки юк йўқлиги маълум бўлиб қолади. Совуққонликми! Албатта! Юк тушириш станцияси автоколонна ишини орқага тортаётгани туфайли жарима тўлашга мажбур. Лекин хўжалик ҳисоби жарималар занжири билан ўралашиб қолиши ўринлими! Ахир аҳолига корхоналарнинг бир-бирига тўлаётган жарималари эмас, зарур буюмлар керак-ку! Ишни бундай сансалорлик билан ташкил этаётган раҳбарлар бу соҳада чуқурроқ фикрлаб кўрсалар бўлармиди!! Қолаверса, ҳайдовчининг турли сабаббаҳоналар билан нима иши бор! Иш кунини тўла ишга сарфлаш унинг асосий мақсади эканлигини ҳам тушуниб етиш керак-да!

Автоколонна бошлиғи Брянскда бўлиб қайтганида, у ердаги иш шароитларининг бизнинг шаҳримиздаги ҳолатга жуда яқинлигини ҳис қилганди. У ерда юк тушириш станциясидаги экспедиция хизмати автокорхонага тегишли бўлиб, бу хизматдагилар юк машиналарини иш билан таъминлаш ва уларнинг бекор туриб қолмаслигига тўла жавобгар бўлишаркан. Қолаверса, корхона фойдаси уларнинг асосий мақсади ҳисобланади. Хўш, нима учун бизнинг шаҳримизда ҳам шундай хизматни жорий қилиш мумкин эмас! Ахир бунда юзлаб ҳайдовчиларнинг бекор туриб қолишига қисман бўлсада чек қўйиш мумкин бўларди-ку! Биз келгусида бу проблемаларнинг ҳал бўлишига умид боғлаймиз. Шунда Иброҳим Тоҳиров бригадаси янада унумлироқ натижаларни қўлга киритса, ажаб эмас! Ҳа, автоколонна коллективи бугун изланишда. Ижаранинг тажриба тариқасида жорий қилиниши ўз самарасини беряпти. Хўжалик ҳисоби шароитида ишлаётган коллектив эндиликда мазкур метод чегараларини кенгайтириш ниятида.

В. МАДИМАРОВА.

Тепловоз экипировкачиси касби темир йўлдаги энг мураккаб ва масъулиятли касблардан ҳисобланади. Экипировкачи вагонларни йўлга ҳозирловчи шахс. Қишин-ёзин йўлга тушадиган поездлар олдида пайдо бўлган ишчи дастлаб оғир шлангни торта-торта вагонларни сув билан таъминлайди. Шланг бакни тўлдириб бўлгач, баъзан ишчининг усти-боши ҳўл бўлиб ҳам кетади. Ашхобод локомотив депоси хизматчилари бу меҳнатни енгиллаштириш масаласида Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти олимларига мурожаат қилдилар. Шаҳримизда эса автомат-экипировкачи ишлаб чиқилди.

Экономика сабоқлари

Қоғозда қолмасин

Тепловоз экипировкасига одатда 10—15 минут ажратилади. Лекин юқорида тилга олинган метод бўйича биргина операцияга баъзан бемалол бир соат вақт сарфлаш мумкин. Ишнинг ниҳоятда масъулиятли ҳамда мураккаблигини айтиб ўтдик. Устигаустак иқтисодий йўқотишларни айтмайсизми? Бугунги кунда пойтахтимизнинг барча саноат ва транспорт корхоналарида иш вақтининг ҳар бир дақиқаси ғанимат. Ахир, бундай шароитда вақт пул туради. Қолаверса, кўпчиликнинг, коллективнинг пули. Темир йўлда локомотивнинг нормадан ташқари бир соат туриши 8—10 сўм пул йўқотилишига сабаб бўлади. Биргина вагонларни йўлга шайлаб, экипировка қилишда бир кун ёки бир ҳафтада қанча-қанча тепловозлар соатлаб ушланиб қолади. Хўш, бу кўрсаткичлар бир ой ёки бир йилда қанча бўларкин? Ўз-ўзидан маълум, озмунча пул йўқотилмайди. Қолаверса вагонларни созлашнинг эски методларидан фойдаланишда қанча-қанча техник сув ҳамда ёқилғи исроф бўлади. Бу ҳам корхонанинг маблағи. Хўш, бундай аҳволда ўз-ўзини молиявий таъминлашу, хўжалик ҳисобидаги даромад манбаларини қаердан топиш керак? Даромад уёқда турсин, чўнтакда бор пуллар ҳам жаримага исроф бўлиб кетяпти.

Ишчилар қўл меҳнатини механизациялаштириш ҳамда вақтини тежаш мақсадида Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти олим ва студентларига мурожаат қилишди. Бу ўринда албатта фан янгилиги зарурати туғилди. Улар ҳам ўз ўрнида бу янгиликни яратишга астойдил киришишди. Ўтган йили уч ой давомида институт ўқитувчилари доцентлар С. Арустумян, Р. Олимбоев, катта илмий ходим Т. Бейсайкуловлар битирувчи курс студентлари билан биргаликда янгилик устида ишлашди. Махсус группага сиртқи бўлим студентлари, темир йўл ишчилари, жумладан, Ашхобод локомотив депоси техник назорат пункти бошлиғи Ф. Люркаев, депо технологи П. Коновал ва машинист А. Хоммедовлар, Мари депоси ишчилари М. Овезов ва А. Гулжоновлар, Тошкент тепловоз ремонти заводи слесари Д. Игнатьевлар аъзо бўлишди.

Янгилик қисқа муддатларда яратилди. Автомат-созловчидан ишлаб чиқаришда фойдаланиш самараси биргина экипировка пунктида 20 минг сўмни ташкил этади. Янгиликни яратиш тажрибалари депо учун қимматга тушмади. Унинг учун махсус материаллар ажратилмади ҳисоб. Ҳамма деталлар эски металлардан, жумладан, пахта териш машинасининг қўшимча қисмлари, эски станок ва машиналарнинг деталларидан ясаб тайёрланди.

— Зарур материаллар бўлмаганидан кейин янги ва прогрессив техникани яратиш жуда қийин, — дейди доцент Сурен Аркадьевич Арустумян. — Янги автомат устида ишлаш мураккаб проблемаларни бизга яна бир карра эслатиб қўйди. Лекин мен бошқа нарса ҳақида гапирмоқчиман. Янги тажриба партияларини синовдан ўтказиш учун йўлларда махсус тажриба-конструкторлик пунктларини ташкил этиш лозим. Бу янгиликка зарур бўлган қўшимча ўзгартиришларни киритиш ва унинг сифатини яхшилаш учун ниҳоятда зарур. Хўш, биз бугун нимага эгамиз? Ҳозир қўлимизда ягона тажриба намунаси бор холос. Энди у темир йўл бўйлаб «сайр қилиб» юради. Уни кўпайтиришнинг иложини топиш керак. Тепловоз вагон ремонти заводининг беш йилликка мўлжалланган планлари қатъий. Демак, у бизнинг буюртмамизни тезлик билан бажара олмайди. Шундай экан, тажриба-конструкторлик бўлинмалари бизга жуда асқотиши мумкин. Уларнинг ёрдамисиз ишимизда силжиш юз бермайди. Бу — биринчи сабоқ.

Шу ўринда яна институт олимларининг янгиликларига қайтсак. Улар хўжалик юритишнинг янги методларида ишлаётган корхоналар учун катта ёрдам кўрсатишяпти. Ўтган йили институтда локомотивларни автоматик тарзда қум билан таъминловчи махсус қум ташувчи робот ишлаб чиқилди. Лекин моддий-техника базасининг камбағаллиги туфайли у «Ўзбекистон» локомотив депосида ҳанузгача оддий металл ҳолида ётибди. Унинг қачон ишлаб чиқаришга жорий қилиниши ҳам ҳеч кимга маълум эмас. Янги экипировкачи автоматнинг келажаги ҳам шундай аҳволга тушиб, туя гўшти еб кетмаса эди, деб ташвишланасан, киши! Бу ҳам бир сабоқ.

Ташаббускорлик, масъулият, интилувчанлик, меҳнатсеварлик хислатларисиз бугун бирорта корхона коллективи олдинги марраларни эгаллаши жуда қийин! Ишлаб чиқаришда қайта қуриш ниҳоятда муҳим аҳамият касб этяпти. Шу ўринда фан-техника ютуқларини тезкорлик билан амалда қўллаш ва бунинг эвазига корхонанинг улкан маблағларини тежаб қолиш ва уни ишчилар манфаатига сарфлаш бугун ҳар бир коллективнинг вазифасига айланиб қолди. Шундай экан, яратилган янгилик қоғозда қолиб кетмаслиги зарур. Тезкорлик ва ишчанлик бугун корхона раҳбарларию, хўжалик ҳисоби шароитида ишлаётган меҳнат коллективларининг характерига айланиши керак. Хўш, Тошкент локомотив депосида бу «тезкорлик» қанчагача давом этаркин?

З. МАДАЛИЕВА.

Минг бир касб

Гард юқтирмай

Оддий касб кишиларининг ҳам кўпдан-кўп фазилатлари бўлади. Айниқса, аёлнинг ишюмушларини ўйлаб кўрсак, уларнинг меҳнаткашлигига таҳсин ўқиймиз. Сайёра опа беш фарзанднинг онаси, саккиз невараси бор. Уйда болаларнинг парвариши, овқат пишириш, супуриб-сидириш, бирортаси бетоб бўлса дардига малҳам бўлиш, қурувчи бўлиб ишлайдиган турмуш ўртоғига қараш — булар фақат уйдаги юмушлар ҳисобланади.

— Мен кўп йиллардан бери маҳалламиз яқинидаги зоология ва паразитология институтида фаррош бўлиб ишлайман, — дейди Сайёра опа Абдураҳимова мамнунлик билан. — Дунёда касб-корнинг ёмони йўқ, ҳар ким ўз ишини севиб бажарса, шунинг ўзи катта қувонч келтиради.

Сайёра опанинг хизматидан ишхонасидагилар хурсанд. У ўз вазифасини сидқидилдан бажариб, ҳаммаёқни саранжомсаришта қилади, озодаликни ишхонасида ҳам, уйида ҳам бирдек адо этади.

Яхши одамларни ҳамма дилга яқин тутади. Абдулла Набиев маҳалласида яшовчилар ҳам Сайёра опани ҳурмат қилишади, чунки у тўй-ҳашамларда, маъракаларда, умуман жамоат ишларида актив қатнашиб, кўпчиликнинг ишига бош-қош бўлади. Сайёра опанинг қайнанаси Лазокат ая у ҳақда фахр билан гапиради:

— Ёшим етмишдан ошди. Беш ўғил, бир қизим бор. Тўнғич ўғлим Абдукарим қурувчи, «Ҳурмат белгиси» орденини олган, Сайёрахоннинг шу ўғлим билан турмуш қурганига ўттиз икки йил бўлди, беш фарзанд, саккиз набира кўришди. Ўн саккиз ёшида келин бўлиб тушган Сайёрахон ўз қизимдан ҳам яхши, шунча йил бирга яшаб «сиз» оғзи «сен»га бормади, мени онасидек севади. Сайёрахоннинг отаси Ҳошим ота тўқсон ёшга кирдилар, шундай оила бекасини тарбиялаганларига минг раҳмат!

Катта оила бўлиб яшаётган бу кишиларга кўпчилик ҳавас қилади. Лазокат аянинг 21 невараси, 8 чевараси бор. Уларни тарбиялаб катта қилишда Сайёра опанинг ҳам ҳиссаси бор.

А. ҲАСАНОВ.

Тошкент бош кийимлар фабрикаси коллективи ўз маҳсулотларининг рангбаранг ассортиментда бўлишига эришяпти. Бугун корхонада аксарият ёшлар меҳнат қилишади. Зиёрат Комилова мазкур фабриканинг пешқадам тикувчимотористкаларидан. Ёш ишчининг бу касбда меҳнат қилаётганига эндигина икки йил бўлди. Лекин шунга қарамай у тажриба ва маҳорат борасида илғорлардан ортда қолмаяпти.

СУРАТДА: З. Комилова.

Т. Каримов фотоси.

Шифобахш полимер

Тошкент Давлат университетининг синтетик полимерлар кафедраси олимлари ўзларининг кўпгина илмий изланишларини Иттифоқимиздаги ва республикамиздаги илмий-тадқиқот марказлари билан ҳамкорликда олиб боришмоқда.

Университет олимлари лупинин алколоиди асосида сувда эрийдиган янги полимер модда яратишган эди. Бу модданинг шифобахш хусусияти ҳам худди шундай илмий ҳамкорлик маҳсули сифатида топилди. Москва Давлат II медицина институти ва Ўзбекистон Фанлар академиясининг академик О. Содиқов номидаги Биоорганик химия институти олимлари узоқ синовлардан кейин янги полимернинг қонни тозалаш хусусиятига эга эканлиги ҳақида ижобий фикр билдиришди. Шундан сўнг бу шифобахш полимер гомосорбция жараёнида клиникада қўллашга тақдим этилди.

Янги полимер дори авваллари бу мақсад учун чет элдан валюта эвазига олинадиган протамин сульфат препарати ўрнида қўлланила бошлади.

А. ДАМИНОВ.

ИП МАТОДАН БЕЖИРИМ ЛИБОС

Яқинда шаҳримиздаги Республика модалар уйида бўлиб, гўзаллик яратувчиларнинг фаолияти билан танишдик. Тўғри, мазкур уйда бунёдга келаётган турли хилдаги либосларни Париж модельерлариникига тенглаштириб бўлмайди. Аммо шаҳримизнинг «Перспектива», «Ўзбекистон» ва «Мода» каби магазинларига биринчи бўлиб тарқатилаётган ранг-баранг моделдаги устбошлар замонавийлиги, модабоплиги билан қўлма-қўл бўлиб кетаётгани ҳеч кимга сир эмас. Бу айни чоқда, бизнинг маҳаллий модельер конструкторларимизнинг изланишларидан далолат беради.

Ўз сепини оламга ёйиб баҳор келди. Аёлларимиз кутаётган либосларнинг яна қандай турлари ишлаб чиқарилмоқда? Бу саволимизга Модалар уйининг бош рассом-модельери А. А. Сопон жавоб берди:

— Интилиш, изланишларимизнинг самарасини хотин-қизлар устида кўриб қувонамиз. Мутахассисларимизнинг ҳаммаси янада жозибали, янада харидорбоп либослар конструкциясини яратиш устида тинимсиз тер тўкмоқдалар. Эндиликда бизда жун, ип ва шойи каби барча ассортиментдаги газламаларга мослаб янги фасонлар ишлаб чиқилмоқда. Мария Доросева ва Ларнса Смолюкова сингари модельерларимизнинг ип маҳсулотларидан тикилган кўйлаклари ниҳоятда модабоплиги билан ажралиб туради. Шунингдек, жун матоли кийимлар комплектини яратишда ёш модельер Галина Константиновская ўзининг бой фантазиясини яна бир бор намойиш этди. Мазкур кийимлар кўргазмаси билан «Мода» магазинларининг намойиш залларида яқиндан танишишингиз мумкин. Унда томошабинлар олқишига сазовор бўлаётган «Мода» театри ўзининг ранг-баранг репертуари орқали кийимлар коллекциясини эътиборингизга ҳавола қилади.

Ўлкамизда баҳор бошланаётганини эътиборга олган ҳолда, коллективимиз бирмунча тадбирларни белгилади. Яъни шу кунгача мурожаат этган барча ишлаб чиқариш корхоналари, муассасалари ва олий ўқув юртларида бўлиб, либослар билан таништириб чиқдик. Зарур маслаҳатлар бера бордик. Қолаверса, уларнинг мулоҳаза ва талабларини чуқурроқ ўргана бошладик. Шунингдек, шаҳримизнинг фирма магазинларида ўтадиган кийимлар намойишидан мақсад — харидорлар фикр-истагини ўрганишдир.

Кийимларнинг ярашиқлик бўлиб тикилиши модельер ёки бичувчидан ташқари матонинг сифатига ҳам боғлиқлиги маълум. Шу мақсадда биз хом ашё олувчи тўқимачилик ва трикотаж ишлаб чиқариш корхоналари билан ўзаро ҳамкорликни яхши йўлга қўйганмиз. Газламалар сифати қанчалик юқори бўлса, биз яратиб тикаётган либосларимиз ҳам шунчалик киши дидига мос тушади.

Ҳа, Алмира Абдуллаевна таъкидлаб ўтган гапларидан қувонмай бўладими?! Шу кунларда савдо расталаридан мутахассис таклиф этаётган нафис, бежирим либосларни кўрганда қувониб харид қилсак ажаб эмас, азиз дугоналар.

Ф. ҚУСАНОВА.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИДА

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўзининг Ливандаги муваққат кучлари жойлашган зонасида Исроил қуролли кучлари ҳаракатлари муносабати билан Исроилга норозилик эълон қилди. БМТ Бош секретарининг вакили хабар қилганидек, куни кеча Исроил қуролли кучлари БМТ муваққат кучлари ходимлари учун Исроил билан Ливан ўртасидаги чегарани ўзбошимчалик билан ёпиб қўйдилар, бу чегара бир кундан кейингина яна очиб қўйилди.

⊙

Африка жанубидаги олтита «фронт ёқаси» давлатларининг раҳбарлари Ботсвана пойтахти Габоронда бўлиб ўтган кенгашда БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Намибияга мустақиллик бериш тўғрисидаги 435-резолюциясини бажариш билан боғлиқ муаммоларни муҳокама қилдилар.

Эълон қилинган якунловчи ахборотда улар Жанубий Африка Республикасининг маъмурлари Намибияда шу йилнинг ноябрида бўладиган умумий сайловда Жануби-Ғарбий Африка халқ ташкилоти (СВАПО) муваффақият қозонишига тўсқинлик қилишга уриниб, ўзлари босиб олган ерларда ўтказилаётган террор ва дўқ-пўписа сиёсатини қораладилар.

⊙

Иордан дарёсининг Ғарбий соҳили ва Ғазо секторида яшаётган фаластинликлар Исроил босқинчилигига қарши умумхалқ қўзғолони бошланганига 16 ой тўлган куни оммавий намойиш ўтказдилар. Чоршанба куни Рамаллоҳ, Байт-Лаҳм, Наблус, Калкил, Женин, Азо шаҳарларида, Фаластин қочоқларининг Хонюнус, Байт-Ханун, Байт-лақё, Жабалия, Шати, Омари лагерларида намойишлар бўлди. Фаластинликлар миллий байроқларни кўтариб кўчаларга чиқишди, Фаластин Озодлик ташкилотини қўллаб-қувватловчи шиорлар янгради, намойишчилар она ерни озод қилишларини ва шу заминда ўзларининг мустақил давлатлари барпо этилишини талаб қилдилар. Намойишчилар устига бостириб келган қўшинлар ва полиция ўт очувчи қуролни ва кўздан ёш оқизадиган гранаталарни ишга солди. (ТАСС).

Американинг «Жон Ф. Кеннеди авианосеци «Дисплей» детерминейшн» маневрларида иштирок этиш учун Урта ер денгизига келди...

Ахборот агентликларининг ленталарида шу хилдаги хабарларни тез-тез учратиш мумкин. Бу Қўшма Штатларнинг турли денгизлар ва жаҳон океани акваториясидаги, жумладан АҚШнинг 6-флоти кундашунда Урта ер денгизидаги милитаристик активлигидан далолатдир.

СУРАТДА: «Жон Ф. Кеннеди» авианосецининг бортида. Айнан шу кемадан учган Ф-14 самолётлари шу йилнинг бошида Ливиянинг икки қирувчи самолётини яксон қилди.

ТУРЛИ ДАВРЛАРНИНГ ҲИСОБ-КИТОБЛАРИ

Хитойда истиқомат қилувчи Чен Баодинь мана эллик йилдан бери турли-туман бухгалтерлик ҳисоб-китобларини коллекция қилиш билан шуғулланади. Ана шу йиллар мобайнида у 300 дан зиёд ўтмишга ва ҳозирги кунимизга даҳлдор экспонатларни тўплади. Энг катта ҳисоб-китобларнинг узунлиги тўрт метргача боради, энг кичиклари эса 12,7 миллиметрни ташкил этади.

КАЛТАКЕСАК НОМИДАГИ ОРОЛ

Америкалик тарихчилар Марнан архипелаги группасидаги энг катта Гуам оролининг номи игуана калтакесаги номи билан боғлиқ эканлигини аниқладилар. Оролнинг биринчи кашшофлари тушган кема яқинлашган қояннинг қиёфаси худди шу судралиб юрувчи қиёфасини эслатар экан.

Турфа олам

КИТОБ-ДЕВОР

Жаҳондаги энг катта кутубхоналардан бири — Британия музейида турли даврларга оид етти миллиондан зиёд китоблар ва қўлёзмалар сақланади. Агар ана шу китоблар бир қатор қилиб терилса узунлиги 150 километрга тенг китоб-девор ҳосил бўлади.

КАСБГА АЙЛАНГАН ҚИЗИҚИШ

Япониялик Минору Сито денгиз ва дарё чиғаноқларини коллекция қилишни болалигидан бошлаган эди. Вақт ўтиши билан унинг коллекцияси шу қадар кўпайиб кетдики, у асосий ишини ташлаб, чиғаноқларни сотиб олиш ёки алмашиш мақсадида жаҳон кезадиган бўлиб қолди. Ҳозир Ситонинг коллекциясида ўн саккиз мингдан зиёд чиғаноқлар бор. У жаҳондаги энг катта коллекциялардан бири ҳисобланади.

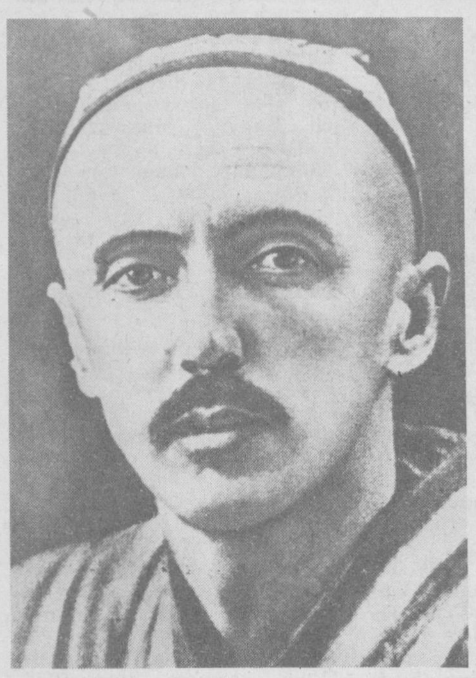

Ҳамзанинг 100 йиллигига

«ЯШАРМИЗ ЖАҲОН ИЧРА!»

Ҳамзанинг ҳаёти, ижоди, босиб ўтган йўллари ҳақида ўйланганда ўлкамизнинг синфий қарама-қаршиликлар, эзиш, талашлар қурбони бўлган йиллари ва инқилоб ғалабасидан сўнг қуриш, яратиш, озодлик, тенглик ва эзгулик учун курашиб ўтган даврларнинг нафасини туйгандай, ҳис қилгандай бўламиз. Зеро, халқимиз шу кунга қадар қандай ютуқларга эришган бўлса, уларнинг бари халқ, Ватан тақдири учун қайғурган фидойи жонлар курашининг маҳсулидир. Шу боисдан ҳозир даврлар, замонлар эврилишида қора қуюнлар гирдобига ноҳақ тушиб кетган, севимли тупроғини обод қилиш учун бутун кучини, истеъдодини сарфлаган кишилар руҳлари олдида виждонимизни поклашга интиляпмиз. Чунки биз нафас олаётган бу кунлар ана шу фидойиларнинг курашиб, керак бўлганда жонини қурбон этиб кетган кунларнинг, улар парчалаган зулмат орқасидан порлаган нурларнинг давомидир.

Оташин шоир Ҳамза Ҳакимзода ҳам ана шундай инсонлар тоифасига мансуб. Унинг қалбида, руҳида доимо фидойилик, курашчанлик, жасорат деймизми, хуллас, қандайдир бир бедор куч яшаган ва шоирни эллар, юртлар оша сафарларга чорлаган. Борган жойида ноҳақлик, зулм, риё, разолат уясига ўт қўйишга даъват этган. Ҳамза қаерга бормасин, қаерда яшамасин, ишламасин, адолатни ҳимоя этиш, ҳақиқат учун курашиш, улар қалбига, кўзига зиё етказиш, чиммат қамалида қолган аёл зотини зулмдан қутқариш унинг бош мақсадига айланган.

Бошқа жойларда бўлганидек, Ҳамзанинг Хоразмдаги ҳаёти ҳам курашлар ичида ўтди. Шоир бу ерда ҳам бор кучини инқилоб ғалабаларини инглиз интервентларига қўл берган контрреволюцион кучлардан ҳимоя этишга, илм-маърифат масканлари очишга сафарбар этди, хотин-қизлар озодлиги, адабиёт, санъат тараққиёти учун фидойилик қилди. Айниқса, Ҳамзанинг Хўжайлида олиб борган ишлари диққатга сазовор. Хўжайлилик қариялар — Ҳамзанинг замондошлари, шогирдлари билан бўлган суҳбатлар уларнинг шоир характеридаги фидойиликнинг асосий қирралари ҳақидаги фикрлари буни яхши далиллайди. Ҳамза билан интернатда бирга ишлаган марҳум Хайрулла ота Баширов, Тўлаген ота Худойберганов, Камолиддин ота Саидаҳмедовларнинг маълумот беришича Ҳамза интернатга етим-есирларни тўплаб, таълим-тарбия бериш жараёнида, уларга санъат илмини ҳам ўргата борган. Халқ орасидаги талантларни бир жойга йиғиб, санъат тўгараги ташкил қилган. Фахриддин Осмонов, Сейитниёз Жуманиёзов, Ўтамурот Сапаров, Тожим Шарипов, Айтимбет Нурмонов, Жуманиёз Абдуллаев, Турсун Эрмонова, Қутли Сейитжонова сингари ёшлар тўгаракнинг актив қатнашчилари бўлган. Шулардан Қутли Сейитжонованинг ҳаёт ва санъатдаги йўли, айниқса, ибратлидир.

Қутли Сейитжонова бирон-бир илм ёки санъат масканида таҳсил кўрмаган ёки кимнингдир раҳнамолигида санъат оламига илк қадамларини қўймаган. У қўлига соз олиб, онаси, дугоналари, қўшни аёллардан ўрганган халқ қўшиқларини ўзи билганича,

Аланга олган учқун

кучи, қобилияти етганича куйлай бошлаганида эндигина ўн бир ёшга қадам қўйган эди. Унинг ота-онаси босмачи тўдалари қўлида ҳалок бўлишди. Қутли бир этак бола — укалари билан тирик етим қолди. Бир томондан етимлик дарди, иккинчи томондан ўлкада ҳукм сураётган урушлар, талаш-тортишлар, низо-адоватлар қурбонига айланиб кетаётган меҳнаткаш, чорасиз халқ фожиаси Қутлини бирданига улғайтириб юборгандай бўлди. Ўн бир яшар қизча қўлида сози билан зулм ва зўрликдан зада бўлган юртдошлари қалбига қувонч нурларини олиб кириш, қаёққа узатса калталик қилаётган, аммо Қутлигача етиб келган меҳрли қўлларни улуғлаш учун қўшиқ куйлади. Халқ эса уни севиб, Қутли қиз номи билан эркалай бошлади. Унинг овозаси Хива хонлиги билан қонли жанглар олиб бораётган, халқ фожиасига фожиа қўшаётган Жунаидхон тўдаларига мансуб Яхшигелдихон қулоғигача етиб борди.

Қутли опанинг умр йўлдоши Саидабдулла отанинг қизи Раъно опанинг ҳикоя қилишича, касал ётган Яхшигелдихон уни топиб келишни йигитларига топширган. Қутли қиз босмачилар даврасида, кўнглини хушлашни истаган касал бошлиқ қошида дир-дир титраб, нимани билса, барчасини куйлайверган. Унинг қўшиқлари орасида халқ айни пайтда яратган — босмачиларни лаънатловчи термалар ҳам бўлган. Буларни тинглаган Яхшигелдихон Қутли қизни қатл этишга буюрган. Аммо у бахтли тасодиф туфайли тирик қолган. Кейин билса, уни қочириб юборган киши босмачи тўдаларига қўшилиб, айғоқчилик қилаётган Қизил Армия аскари экан.

Қутли қизнинг истеъдоди Октябрь инқилобидан сўнг камолат босқичига кўтарилди. У инқилобчилар, босмачиларга қарши курашаётган Қизил Армия аскарлари сафида юриб, ўзининг ноёб таланти, санъати билан ёвларни янчишга кўмаклашди.

Қутли Сейитжонованинг ҳужжатлари орасида унинг таржимаи ҳоли ҳам сақланади. Унга: «Мен Сейитжонова Қутли 1906 йил Хўжайли қалъасинда туғилдим, миллатим ўзбек. 1919 — 21 йиллари гражданлар урушида қатнашдим, 1921—28 йиллари район партия комитети хотин-қизлар бўлимининг бошлиғи бўлиб ишладим. Бу йилларда Ҳамза раҳбарлигида санъат ишларини ривожлантиришга ҳисса қўшдим. 1928 йилдан пенсияга чиққан кунимга қадар колхоз театрида хизмат қилдим. 1965 йилдан бери ҳеч ерда ишламайман, пенсиядаман. Шунинг билан қисқача умр баёнимни тамомлайман», деб нуқта қўйилган.

— Бу — Қутли қиз яшаб ўтган халққа, санъатга бағишланган умрнинг оддийгина, камтаргина баёни. Агар умрнинг ҳар бир куни ҳаққоний баён қилинса, у халқимиз босиб ўтган йўлларнинг кўзгусига айланган бўларди. Бу умрнинг Ҳамза билан ҳамнафас, ҳамқадам бўлган қисқа бир даври жуда эътиборга лойиқдир.

Ҳамза Хўжайлига келгунга қадар инқилоб душманларига қарши курашларнинг ғолиблари қаторида Қутли Сейитжонова ҳам социалистик жамият қурилишида актив фаолият кўрсатаётган эди. 1921 йилдан район хотин-қизлар бўлими бошлиғи сифатида актив иш бошлаган 16 яшар Қутли Сейитжонова аёлларни жамоат ишларига жалб қилиш, энг асосийси, уларни паранжи балосидан қутқариш борасида фаоллик кўрсатди. Қутлининг ғайрати, юракка етиб борувчи сўзларининг қудрати, санъатининг сеҳри туфайли хўжайлилик аёллар қалбида эркинликка чиқиш, очилиш орзуси учқунланди. 1922 йилнинг март ойида Хўжайлида ўтказилган митингда Қутли Сейитжонова чақириғига жавобан 280 хотин-қиз паранжи ташлаган.

Ҳамзанинг Хўжайлига келиши санъатни жонидан ортиқ суйган, уни умрининг мазмуни деб билган Қутли қиз ҳаётида янги, нурли бир саҳифа очди. Ҳамза тузган санъат тўгарагига биринчи бўлиб ёзилган Қутли қиз эди. Чунки у санъатга, ҳаммаслак, ҳамфикр устоз маслаҳатларига ниҳоятда ташна эди. Зеро, шу пайтгача санъат оламининг қайси йўлидан қандай юришни унга ҳеч ким ўргатмаган. Шунинг учун ҳам халқ ижодининг дурдоналари билан тўлиб-тошган репертуарларини Қутли қиз классик шоирларнинг ва Ҳамзанинг шеърлари асосида яратилган ашулалар билан бойитди. Буларни севиб куйлаган Қутли қизнинг Ҳамзани халққа танитишдаги, унга бўлган ишонч ва меҳрни орттиришдаги хизматлари беқиёс бўлди.

Қутли Сейитжонова Ҳамза ёрдамида қўшиқ санъати сирларини эгаллаш баробарида, саҳна санъати асроридан ҳам хабар топа борган. Хотин-қизлар паранжи ташлаб, таъқибу, тазйиқларга дучор бўлаётган пайтда жасоратни жисми жонига жойлаган Қутли қиз саҳнага журъат билан чиқди. Унинг ҳаётида «Бой ила хизматчи»даги Жамила роли жасоратнинг меваси бўлиб қолди. Ҳамза тўгарак қатнашчилари кучи билан озарбайжон драматурги У. Ҳожибековнинг «Аршин мол-олон», ўзининг «Ким тўғри», «Заҳарли ҳаёт» пьесаларини саҳналаштирган. Улардаги бош ролларни шубҳасиз, Қутли Сейитжонова ўйнаган. Шуни айтиш керакки, бу пьесалар дабдабали биноларнинг саҳналарида эмас, балки баъзи хонадонларнинг айвонларида, интернатнинг каттароқ хонасида ёки очиқ майдонларда ўйнала берган. Уларнинг эса томошабинлари ниҳоятда кўп бўлган.

Ҳамза Хўжайлидан кетгач, Қутли Сейитжонова фаолияти асло сўнмаган. Аввало, она халқи, қолаверса устози Ҳамзанинг санъати қалбига ташлаган учқунни алангa олдириб, унинг ҳарорати билан юртдошларининг дилини иситаверган. У куйлаган қўшиқлар санъатсевар қалбларга қувонч, орзу, умид, эзгулик, гўзаллик бўлиб кириб бораверган ва уларда абадий яшаб қолган. Йўқ, фақат унинг қўшиқлари эмас, балки умрини ана шу қўшиқларга — санъатга бахшида этган, ўзи ҳам бу қалбларнинг доимий ҳамроҳига айланган. Қутли Сейитжонованинг кўксини қатор нишонлар тўлдирди, ҳужжатлари орасида Фахрий ёрлиқлар кўп. Лекин шу нарса кишини ҳаяжонга соладики, унинг ўзи ҳам, санъати ҳам халқники, халқнинг қалб мулки.

Ҳамза таваллудининг 100 йиллиги кунларида унинг билан алангаи оташ йўлларнинг маълум бир қисмини бирга босиб ўтган, таълим-тарбиясини олиб, ниҳоясига етказа олмаган ишларини давом эттирган Қутли Сейитжонова сингари кишиларни хотирлаш, уларнинг ҳаёт йўллари билан замондошларимизни таништириш халқимизга хос бўлган фазилатларни, фидойиликни эъзозлаш демакдир.

Жумагул ЖУМАБОЕВА,
филология фанлари кандидати.

✦ **СУРАТЛАРДА:** Қутли Сейитжонова (1934 ва 1977 йилларда олинган).

Гулбоғдаги дилкашлик

Ҳамзанинг Тошкент давридаги кайфияти ва эстетик уйғунлигини хотирлаб, Лазиз Азиззода (Шарқшунослик институтининг собиқ илмий ходими, марҳум) шундай ҳикоя қилади:

— Ҳамза билан иккинчи учрашувим, агар унутмаган бўлсам, 1919 йилнинг ёз фаслида Тошкентнинг «Соборний» — ҳозирги Карл Маркс кўчасида бўлди. Мен бу вақтда партиянинг масъул хизматида эдим. Ҳамза мен билан ҳол-аҳвол сўрашгач, совет ва партия ишлари ҳақида сўрай бошлади. Мен Ҳамзага бир гуруҳ партия ва маориф ходимлари билан бирга боққа бориб, у ерда ўзимизни қизиқтирган масалалар хусусида суҳбатлашишни таклиф қилдим. Ҳамза бу таклифни қабул қилди. Шу куни «Каллахона» маҳалласидаги Исматулла исмли кишининг «Кўкча дарвозаси»даги (ҳозирги 8-трамвайнинг «Дарвоза» бекати) гулбоғига чиқиб кетдик. Бу ўтиришимизда ўша вақтдаги Тошкент шаҳар партия дружинасининг командирларидан Миркомил Миршаропов билан Қудратилло Юнусий, партия ходими Рамзиддин Муҳаммаджонов, ўзбек совет театри санъатини ривожлантиришга улкан ҳисса қўшган Маъсумахоним Қориева билан Мария Кузнецова, маориф ходимларидан Марям Бахтиёрова, Асҳаб хоним, Жаҳон Алиева, Анвар Ягушева, Ойша Ҳусниддинова ва бошқалар бор эдилар.

Йиғилишимизда ўзбекча, татарча ашулалар ва куйлар эшитилди. Шу ўтиришда Зуҳра Бекбулатова татарча «Олиябону» ва «Зилайлук» каби бир нечта татар куйларини ва русча «У камина» куйини мандалинада чалиб берди. Сўнгра Ҳамза қўлига мадалинани олиб, бир неча татарча, кейин ўзбекча куйларни ижро этди. Булар ичида «Яллама ёрим», Ҳамзанинг ўзи яратган революцион куйлари «Яша, Шўро!», «Уйғон!», «Ҳой, ишчилар!» зўр маҳорат ва муҳаббат билан ижро этилди.

Отасидек жасур эди

Ҳамзанинг 100 йиллиги кунларида, шубҳасиз, муҳтарам газетхонларда унинг оиласи ва фарзандлари тўғрисида ҳам аниқ маълумотлар олишга қизиқиш ортиб бормоқда.

Ҳамза 1912 йилнинг октябрида Аксинья Уваровага уйланган. У билан бир неча йил умр кечирган. Улар бир ўғил ва бир қиз кўришган. Ўғилларига Ғиёсжон ва қизчаларига София деб исм қўйишган. София гўдаклигидаёқ вафот этган.

Ҳамза 1919—1920 йиллари Туркистон фронт штаби Сиёсий бошқармаси қошида Ўлка сиёсий драмтруппа раҳбари бўлиб гражданлар уруши фронтларида, Қизил Армия қисмлари ва маҳаллий аҳоли ўртасида хизмат қилиб юрганида Аксинья ўғли билан қариндошларини кўриб келгани Тамбов шаҳрига кетган. Кейин номаълум сабабларга кўра қайтиб келмаган.

Ҳамза 1922—1924 йиллари Хўжайли шаҳрида мактаб-интернатда мудир ва ўқитувчи бўлиб хизмат қилган. Ўша ерда 1923 йилнинг март ойида Зайнаб Аҳмаджонова билан турмуш қурган. Ҳамзага 1924 йили июль ойида юборилган телеграммага кўра, Фарғона область партия комитети ва область ижроия комитети уни оиласи билан Хўжайлидан Қўқонга қайтаради. Бу ерда область сиёсий маориф муассасалари бошқармаси мудирининг ўринбосари ва область театр труппасининг бадиий раҳбари ҳамда режиссёри бўлиб хизмат қилади. Улар 1925 йилнинг февраль ойида фарзандли бўлишиб, исмини Аббос қўйишган.

Сўнгра Зайнаб Аҳмаджонова Хўжайлига қайтиб кетамиз, деб туриб олган. Ҳамза эса бу ердан кета олмасди. У ниҳоятда иши кўплигини, Хўжайлига қайтиб кетишнинг иложи йўқлигини айтиб, умр йўлдошига шароитни қайта-қайта тушунтиради, аммо, Зайнаб бунга сира кўнмайди. Хуллас, Аббос отаси қўлида тарбияланади. Унга Ҳамзанинг опаси—ўқитувчи Ачахон Ниёзова (1884—1948) мураббийлик қилган.

Ҳамза 1926—1927 йиллари Фарғонанинг Ав. вал қишлоғида туриб, ижодий ишларини давом эттиради. Қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар олиб боради. Бу ерда у Каминахон Усмон қизи билан оила қуради. Улар 1928 йили туғилган ўғилларига Избосар деб исм қўйишади. Бироқ Избосар ҳам узоқ яшамай, 1929 йил март ойида вафот этади.

Маълумки, Йўлдош Охунбобоев 1939 йили Ҳамза юбилейини ўтказиш ҳукумат комиссиясининг раиси бўлди. Унинг топшириғи билан Ҳамзанинг ўғли Аббос Қўқон шаҳридан Тошкентга чақиртирилди. Аббоснинг хоҳишига кўра, у музика билим юртига қабул қилинади.

Аббос Улуғ Ватан урушининг биринчи кунлариданоқ кўнгилли бўлиб Совет Армияси сафига кетади. Душманларга қарши мардларча курашади. У 1943 йил 19 август куни Орёл область, Карачевск район, Речица қишлоғида бўлган жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлди ва ўша ерда дафн этилди.

Баҳодир ВАЛИЕВ тайёрлаган.

✦ **СУРАТДА:** Ҳамзанинг ўғли Аббос аммаси Ачахон ая билан.

Шоир Робиддин Исҳоқов Ҳамза Ҳакимзоданинг 100 йиллигига бағишлаб «Қўқондан учган булбул» номли поэма ёзди. Унда инқилоб куйчисининг ҳаёти, ижоди, ўлими билан мангу тириклик кашф этган майин сатрларда куйланади.

Қуйида шу поэманинг биринчи қўшиғини эълон қилмоқдамиз.

Қўқондан учган булбул

Қўқондан учган булбул,
Шоҳимардонга тушди.
Шўрони куйлаган соз,—
Жаранги тоғни қучди!
Кўлиқуббон бўйида
Назм битаркан Ҳамза.
Шўроларнинг байроғин
Баланд кўтарган Ҳамза.
Жаннат ариқ суви бол,
Ичган ошиқ омон бўл,
Инқилобни куйлаган,—
Куйчи шоир замон бўл!
Сойдан чиқди беш бўри,
Бешаласи оч бўри, —
Ҳамзахонни еб қўйди, —
Юрак-бағри тош бўри!!
Шайхлар қўлга тош олди,
Шоир кўзга ёш олди.
Уйинг куйсин, қотиллар,
Шокосада ош қолди.
Ҳамза ўрган кўк беда,
Қайта ўроққа келди.
Шайху имом қотиллар,
Водил сўроққа келди.
Бургут ёзиб қанотин
Кўзин ўйсин илонни.
Тилда заҳри илоннинг
Яшар жойин — зиндон қил!
Ойнинг ўнбеши қора,
Ўнбеши ойдин—ёруғ.
Инқилобдан ўргилай,
Фирқамиз юзи ёруғ.
Камбағалга ер берди,
Терлади пешонамиз.
Ўзбекистон — ҳур бўлди,
Герби бор — нишонамиз.
Оқ ўрикни терганда,
Боғбонини ўйлайман.
Ҳамзахон ўтган йўлнинг
Заҳар солди ошига,
Илон куйчи ўғлоннинг!!
Бошланганда тош бўрон,
Шоир қолди ҳалқада.
Шўро учун берди жон,
Хизмат қилиб халқига!
Юзи қора шайхларнинг
Тагига сув қуйилди.
Бағри қора шайхларнинг
Икки кўзи ўйилди.
Кўксув, тошгин қирғоққа,
Қотилларни гумдон қил.
Сўқмоғини пойлайман.
Қўлиқуббон сувини
Чайқалтирди азаси.
Қизил юзга боқмай ёв,
Ерда қолди сазаси.
Оқ сочини — дор қилиб,
Йиғлолмади онаси.
Ҳувиллаб қолди, куйчи —
Булбул ошён — хонаси!
Юлиб йиғларди бетин,
Бўлса сингилу қизи.
Тонгда ботмайди, ёруғ, —
Ҳамзахоннинг юлдузи!!!
Ҳамза чалганда дутор,
Бошида қуш айланган.
Қалбидан қўчган олов —
Қуш қалбига жойланган.
Ҳамзахоннинг овози —
Шоҳимардон тоғ ошар.
Қўлда Шўролар сози,
Эл оралаб, боғ ошар...
Ҳамза куйласа боғда
Очилади ғунчалар.
Раҳм этмай, ёш жонига,
Шайхлар — золим, шунчалар.
Қуш кўрпача тагида,
Созлар эди дуторни.
Боққанда кўзлар ёниб,
Куйлар эди диёрни!

Робиддин ИСҲОҚОВ.

Кўргазма очилди

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонаси чет эл адабиёти бўлимининг ўқув залида «Ҳамза чет эл матбуоти саҳифаларида» деб номланган китоб кўргазмаси очилди.

Кўргазмада Ҳамзанинг ҳаёти, ижодий йўлини ёритувчи мақолаларни ўз ичига олган турли халқларнинг қомусларига кенг ўрин берилган. Жумладан, ГДР ва 60-80 йилларда Мейер нашриётида немис тилида босмадан чиққан «Янги қомус», «Кундалик қомус», «Оддий қомус», «Универсал қомус» деб номланган бир қатор энциклопедияларда ва «Совет халқларининг адабиёти», «Хорижий ёзувчилар», «Рус ва совет операси» каби справочникларда шоирнинг адабий, режиссёрлик ва бастакорлик фаолиятига кенг ўрин берилиб, фотосуратлар илова қилинган.

Кўргазма жавонларидан Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг инқилоб, ҳаёт ва ишқни куйловчи, халқ бахт-саодати учун курашга чорловчи шеърий асарларининг инглиз, венгер, македон, араб, форс ва бошқа тилларга таржима қилинган намуналарига ҳам алоҳида жой ажратилган.

Каримбек ҲАСАНОВ.

Уч мулоқот

«Тошкент оқшоми»нинг 1988 йил 18 апрель сонида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ҳақида қатор материаллар эълон қилинган эди. Яна ўша саҳифада шоирни шахсан билган, у билан ишлаган одамлардан ўз хотираларини ёзиб юбориш сўралганди. Уни ўқиб жуда хурсанд бўлдим.

Мен ҳам Ҳамзанинг шогирди бўлганимдан фахрланаман. Ҳозир 84 ёшдаман. Маданият соҳасида 60 йилдан ортиқ ишладим, умримни театр санъатига сарфладим.

Ҳамза билан уч марта мулоқотда бўлиш менга насиб этган. 1919 йил сентябрь ойида Ҳамза Наманганга келиб шаҳар раҳбарлари ҳузурига кирган. Унинг мақсади халқ театри тузиш эди. Раҳбарлар Ҳамзанинг мақсадини мамнуният билан қабул қилишган ва қирққа яқин ҳаваскорларни йиғиб беришган. Ҳамза улар билан «Падаркуш», «Етим ва етимлар» ва «Заҳарли ҳаёт ёхуд ишқ қурбонлари» асарларини саҳнага қўйган. Мен «Етим ва етимлар»да етим бола ролини ўйнаганман. Томошадан сўнг Ҳамза қўлимни қаттиқ қисиб елкамга уриб қўйганди. Ҳамза ташкил этган халқ театри 1924 йилгача фаолият кўрсатди.

Иккинчи учрашувим 1924 йили бўлганди. Июнь ойида Наманганда Фарғона водийсининг созанда ва хонандалари йиғилиб мушоира ўтказишди. Шунда бир ҳафта Ҳамза билан бирга бўлдим, уйимизда меҳмон бўлди у.

Орадан уч йил ўтгач, 1927 йили Ҳамза билан Қўқон темир йўл театрида бирга ишладим. Унда «Бой ила хизматчи»да Ғофир, «Туҳматчилар жазоси»да Акбарали ролларини ижро этдим. 1928 йил февраль ойида Ҳамзадан бир қанча репертуарлар олиб Наманганга қайтдим.

Сўнгги марта эса... 1929 йили 17 мартда устозни кўриш ниятида Қўқонга бордим. Мақсад Қўқондаги бир неча ўртоғим билан Шоҳимардонга бориш эди. Ҳамроҳлар ҳам топилди. Миршоҳид Мироқилов ва Мурод Қўлдошевлар мен билан борадиган бўлишди. Бозордан яхши бир дутор ва совғалар олиб, шу куни соат тўртларда жўнадик. Ярим тунга яқин аравада Водилга кириб бордик. Вақт бемаҳал бўлгани учун Ҳамзани безовта қилмайлик деб Собир Ғаффорий деган таниш ўқитувчининг уйида тўхтадик. Эрталаб эндигина нонуштага ўлтирган эдик, бирдан кўчада тўполон бўлиб қолди. Нима гап деб чиқсак милиция ходимлари от чоптириб ўтиб қолишди. Ҳамманинг оғзида «Ҳамзани ўлдиришибди» деган гап. Биз ҳам шошилинч аравани қўшиб йўлга чиқдик. Борсак... қайси кўз билан кўрайликки, устознинг аъзои-бадани дабдала бўлган, кийим-бошлари йиртилган, умуман таниб бўлмас даражада эди.

Ҳамзани дафн этиб, шу куни Қўқонга қайтдик. Шундан кейин республика санъат ишлари бошқармаси мени 1934 йили Ҳамза номидаги Қўқон театрига бадиий раҳбар этиб тайинлади. У ерда 1941 йилгача ишладим. Шу йиллари оилам билан Тароқчиликдаги Ҳамза яшаган уйда яшадик. Шу ҳовлининг ичкари қисмида Ҳамзанинг опаси Ачахон опа ва жияни Меливой Абдуллаев ҳам яшар эдилар. Улар аввалига ётсираб юришди, кейинчалик жуда қалинлашиб кетдик.

Шоир қабри 1952 йили янги мақбарага кўчирилди. Унда мен ҳам қатнашгандим. Умид қиламанки, оташин инқилобчининг 100 йиллик юбилейини кенг нишонлаш учун барча ўз улушини қўшади, кўрганлар, билганлар шоир ҳақидаги маълумотларни янада бойитишади.

Иброҳим АБДУРАЗЗОҚОВ,
СССР маданият ходимлари аълочиси, шахсий пенсионер.

Жонажон Ватан бўйлаб

◉ ЛЕНИНГРАД

Ленинград яқинидаги Тосно шаҳрининг вагон ремонтчилари Арманистоннинг зилзиладан зарар кўрган районлари аҳолиси учун мебеллар ўрнатилган шинам уйлар ишлаб чиқардилар. Бундай кичик коттежлар электр иситиш печлари билангина эмас, айни пайтда энергия таъминотида носозлик рўй берган пайтда фойдаланиш учун чўян печлар билан ҳам таъминланган.

◉ НОВОСИБИРСК

Новосибирск олимлар шаҳарчасидан Липецк шаҳрига бир гуруҳ юқори малакали олимлар ва инженерлар келишди. Физиклар, электрончилар, конструкторлар янги жойда физика-технология маркази — СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими ядро физикаси институтининг мамлакат Европа қисмидаги бўлинмасини ташкил этдилар. Липецкда олимлар ядро-физикаси институтида бажарилган илмий ишланмалар асосида илғор технологияларни жорий этиш, кадрлар тайёрлаш билан шуғулланадилар. Новолипецк металлургия комбинати ва политехника институти қошида физика-технология маркази ташкил этилди.

◉ НОВОСИБИРСК

Сибирь олимлари оригинал атлас тайёрлашди. Уни варақлар экансиз, худди ер бағри «қаватлари»га тушгандек бўласиз: харитада регион чўкинди жинслари қатламлари акс эттирилган.

Новосибирск, Тюмень, Улан-Удэ, Якутск ва бошқа шаҳарларнинг илмий марказлари кенг кўламдаги геологик суратлар, чуқур бурғилаш маълумотларидан ҳамда космосдан олинган фотосуратлардан фойдаланиб, атласни тайёрлашда иштирок этишди. Атлас катта илмий ва амалий аҳамиятга эга бўлиб, фойдали қазилмаларни қидиришда ёрдам беради.

(ТАСС).

РАССОМ БОРИС КОЗЛОВ

Шахс сифатида Борис Козлов ҳозирги рассомлар қаторида алоҳида ўрин тутади. Мусаввирлик фаолиятини у олтмишинчи йилларнинг дастлабки йиллари бошлаганди. Инжил мавзуи унинг ижодида асосий ўринни эгаллайди. Унинг ижодига композициянинг нафислиги, расмнинг аниқлиги хосдир. Шундай бўлса ҳам улар инжилга чизилган безаклар эмас, борлиқни идрок этишнинг умуминсоний ғояларига интилишдир.

Бир вақтлар СССР Маданият министрлиги унинг рассом сифатида ўз асарларини кўргазмага қўйишини ман этганига ҳам асосий сабаб унинг диний мавзуга садоқати бўлганди. Ҳозир эса у график рассомлар шаҳар комитетининг аъзоси. Нима учун дунёвий мавзуларга, ҳозирги замонга мурожаат этмайсиз, деган саволга Б. Козлов «Учительская газета»га берган интервьюсида: «...менинг назаримда замонавийлик ҳақида фақат абадий мавзуларнинг ҳозирги талқини сифатидагина гапириш мумкин» деб жавоб берибди.

Ҳозир Б. Козлов асарларини ўттиздан зиёд мамлакатлардаги коллекционерлар тўпламида учратиш мумкин.

СУРАТЛАРДА: рассом Борис Николаевич Козлов; эҳтимолки Б. Козловнинг дунёвий мавзудаги ягона портрети бўлмиш «Концертмейстер альт чалувчи Михаил Толпиго» асари.

А. Морковкин фотолари, ТАСС фотохроникаси.

Футбол

«СОАТИГА ЮЗ КИЛОМЕТР ТЕЗЛИК ҲАМ КАМ»

СССР терма командаси ГФРда ўтган Европа чемпионатида Италия терма командасини мағлубиятга учратганидан сўнг, италияликлар тренери Адзельо Вичини афсус билан: «Совет ўйинчилари соатига юз километр тезликда ҳаракат қилишди. Бу мисли йўқ фантастика! Италияда ўзгача бўлади», дея 1990 йилги Жаҳон чемпионатида «ўч» олишга шаъма қилди.

СССР терма командаси ва шу йилнинг бошида ўзининг 50 йиллик юбилейини нишонлаган Киевнинг «Динамо» командаси тренери Валерий Лобановский Ғарбий Германиянинг «Киккер» журнали мухбирлари билан учрашувда Италияда ўтадиган чемпионат мавзуига яна қайтди. «90-йилги чемпионат, албатта ўзгача бўлади. Соатига юз километр тезликда ҳаракат қилишнинг ўзи ғалаба қозониш учун озлик қилади. Бунга мен аминман»,— деди.

— Шундай қилиб, Италиядаги чемпионатда юқори ўринларга даъвогар командаларнинг спидометридаги миллар қандай тезликни кўрсатиши керак?

— Олдинги сафга ўтиб олиш жуда мушкул бўлади, — деб ҳисоблайди В. Лобановский. — Жаҳон футболида айни кунларда кучлар тенглашди, тўғрисини айтсам кучсиз командалар деярли йўқ. Биз етакчи футбол давлатлари командаларининг ўйинларини диққат билан кузатяпмиз. Ўз программамизнинг тўғри эканлигига ишончимиз комил, лекин юксак спорт формаси ўта куч-ғайрат, ирода билан мустаҳкамланиши лозим. Буни йўлга солиш эса жуда мушкул иш.

— Терма командада ўзгаришлар бўлдими, коллективнинг ҳозирги аҳволи қандай?

— Ўзгаришлар бўлиши табиий, бироқ ГФРда кумуш медалга сазовор бўлган ўйинчилардан ҳам умидимиз йўқ эмас. Ўша коллективни сақлаб қоламиз. Киевнинг «Динамо»си эса базавий команда бўлиб қолаверади. Конкрет ўйинчилар ҳақида гапиришга ҳали эрта. Терма команда миқёсидаги биринчи ўртоқлик учрашуви 21 февраль куни Софияда Болгария терма командаси билан ўтказилди. 35 номзоддан 24 футболчи танлаб олинди. Хусусан: дарвозабонлар Чанов ва Харин, ўйинчилар Демьяненко, Калайчев, Алейников, Кузнецов, Рац, Чередник, Яковенко, Литовченко, Яровенко, Зигмантович, Тишченко, Добровольский, Татарчук, Ю. Савичев, Михайличенко, Протасов, Беланов, Иванаускас, Яремчук, Бородюк, Ширинбеков, Горлукович.

— Тўғри, командадаги ўзгаришлар сезиларли...

— Биз номзодларнинг бир қанчасини ўйинда синаб кўрмоқчимиз. Калайчев, Чередник ва Бородюк командага илк марта жалб қилинишди. Харин, Тишченко, Добровольский, Татарчук, Ю. Савичев, Иванаускас, Ширинбеков, Горлуковичлар ҳам деярли дебютантлар. Улар терма командада бор-йўғи бир неча тайм ўйнашган, у ҳам бўлса ўртоқлик учрашувларида.

— Испания, Италия ва Франция клубларида ўйнаётган Дасаев, Заваров, Хидиятуллин истеъфога чиқаридлими?

— Йўқ, ундай эмас. Мен юқорида айтдим, санаб ўтилган ўйинчилар ҳозир синовдан ўтишмоқда, учала ўйинчимиз ўзларининг янги клубларида доимо майдонга чиқишмоқда, улар миллий чемпионатларда фаол иштирок этишяпти. Бу эса уларнинг тайёргарликлари совет командалари ўйинчилариникидан бир мунча юқори эканлигидан далолат. Чунки бизнинг чемпионат март ойида бошланди. Бу уч ўйинчимиз кейинчалик иш бериши аниқ. Лекин биротасига ҳам терма команда составидан ўрин олишларига кафолат беролмайман. Бу уларнинг қай даражада тайёргарлик кўрганликларидан сўнг аниқланади.

— Совет футболчиларининг Ғарбий Европа клубларига «кетиб қолаётгани»га сиз қандай қарайсиз, бу совет футболини қашшоқлантириб қўймаяптими?

— Тўғри, футбол ихлосмандларимиз, масалан, Заваров Италияда ўйнаётганлигидан ранжишмоқда. Лекин бунинг бошқа томони бор. Заваров совет футболининг халқаро обрўси Европада нақадар юқори эканлигини кўрсатди. Буни ифодалаш қийин, албатта. Унинг чиқишларига Италияда қизиқиш кучли, кўплар Заваровнинг ўйинини кўриш учун майдонга келишади. Шу билан бирга бу жараён бир ёқлама бўлиб қололмайди. Бу йилги мавсумда «Динамо» Киев составида хорижий ўйинчи пайдо бўлиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Ҳозир Братиславанинг «Интер» клубида иштирок этиб Чехословакия футболида юксак кўрсаткичларга эришаётган Владимир Вайс билан музокаралар олиб боряпмиз. Мазкур клуб раҳбарияти ЧССР футбол федерацияси ва мамлакат терма командаси тренери Ёзеф Венглош Вайснинг ўтишига қаршилик қилишмаяпти. Фақат СССР Давлат спорт комитети билан келишиш қийинроқ бўлмоқда.

— Яқин орада бирон-бир ўйинчимиз хориждаги клубларга кетиши мумкинми?

— Ҳа, Василий Рацни «Эспаньол» ўз составида кўришни хоҳлаяпти. Шунингдек, Шотландиянинг «Рейнжерс» клубидан ҳам таклиф бор. Александр Михайличенко учун эса клублардан бири 12 миллион доллар беришга тайёр. Бу уларнинг биринчи баҳоси. Бироқ, Михайличенко ўзимизга ҳам керак. Ўйинчиларнинг бошқа мамлакатларга бориб ўйнашлари футболни яна ҳам сермазмун ва қизиқарли қилади.

— Совет футболининг келажагини қандай тасаввур қиласиз?

— Мен бўладиган ўзгаришларга катта умид боғлаяпман. Бизнинг футболда 30-йилларга ўхшаб структура ва ташкилий масалаларда тиғизлик пайдо бўлди. Ўзини ўзи пул билан қоплай оладиган футбол союзлари ва клубларининг ташкил этилиши унинг ривожланишида туб бурилиш ясай олади. Киевнинг «Динамо» командаси йил бошидан бутунлай ўзини ўзи пул билан қоплаш шароитига ўтди. Олий лиганинг айрим командалари ҳам шундай йўл тутишган. Бу эса мени қувонтиряпти ва мен келажакка умид билан боқаман, — дея АПН мухбири Д. Александренко билан ўз суҳбатини якунлади В. Лобановский.

Редактор
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Реклама ва эълонлар

Уй бекалари, Сизлар учун!

Ошхона — бу ўзига хос бир олам, бу ерда уй бекалари пазандалик бобида мўъжизалар яратишади. Овқатнинг нақадар тез ва мазали тайёрланиши кўп жиҳатдан ошхонанинг қандай жиҳозланганлигига, қулайлигига боғлиқ. Бу уй бекасининг кайфиятига ҳам таъсир этмай, қўймайди. «Иш қуролинг соз бўлса —машаққатинг оз бўлур» деб бежиз айтишмайдида. Тажрибали пазандалар ёзилмаган бир қоидага қатъий амал қиладилар: ҳар бир таом учун бошқа-бошқа идиш бўлиши керак. Масалан сут қайнатиш учун бошқа, гўшт қайнатиш учун бошқа. Шунинг учун рўзғорда ҳар хил: япасқи ва чуқур, катта ва кичик кастрюллар бўлиши лозим. Ҳар хил тоғорачалар, тарелкалар ҳам асқотади. Улардан бирида хамир қорилса, иккинчисида гўшт маринадлаш мумкин... Сирланган идишлардан фойдаланиш айниқса қулай. Улар осон ювилади, металл таъми урмайди. Ошхона идишларини бир кўздан кечириб чиқинг. Эҳтимол бирор нарса етишмас, эҳтимол идишларнинг сири кўчгандир — бундай идишлардан фойдаланиб бўлмайди.

Етишмаган идиш-товоқларни уй бекалари «Ташхозторг» магазинларидан харид қилишлари мумкин. Сотувда Ўзбекистон металлургия заводи ишлаб чиқарган сирланган пўлат идишлар: ҚАСТРЮЛЛАР, БИДОНЛАР, ЛАГАНЛАР, МЕВА СОЛИНАДИГАН ИДИШЛАР, ЧЕЛАКЛАР, ТОҒОРАЛАР, ТАРЕЛҚАЛАР, ҚРУЖҚАЛАР, СОЧИЛУВЧИ МАҲСУЛОТЛАР СОЛИНАДИГАН ИДИШЛАР бор.

Магазинларнинг адресини эслатамиз:

1-магазин — Пролетар кўчаси, 49;

2/2-магазин — Биринчи Май бозори;

10-магазин — Фарҳод кўчаси, Чилонзор 12-квартали, 1-уй;

37-магазин — Қорақамиш савдо комплекси;

39-магазин — Волгоград кўчаси.

«Ташхозторг».

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

Ўзбекистон ССР Махсус қурилиш-монтаж министрлигининг

УҚУВ МАРҚАЗИ

технология асбоб-ускуналари монтажчиси, огнеупорчи, электр-газ пайвандчи, сантехника системалари монтажчиси

ихтисосликлари бўйича
КУРСЛАРГА

қабул эълон қилади

УҚИШ МУДДАТИ — 4 ОЙ: 2 ой назарий таълим ва 2 ой — ишлаб чиқариш практикаси.

КУРСЛАРГА КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш рус тилида олиб борилади.

Ўқиш даврида ойига 100 сўм стипендия тўланади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАШУВИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Курсларга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш шарт: паспорт, ҳарбий билет, меҳнат дафтарчаси, медицина хулосаси, 2 дона фотосурат (3x4 см.), шунингдек Тошкент шаҳрида пропискада бўлиш лозим.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Фрунзе кўчаси, 6-уй. Куйбишев райони — метронинг «Ҳамид Олимжон» станцияси. Телефон: 33-78-87.

ДИҚҚАТ!

УЛГУРЖИ-САНОАТ ЯРМАРКАСИ!

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, КОЛХОЗЛАР, СОВХОЗЛАР, КООПЕРАТИВЛАР ВА ЯККА ШАХСЛАР

Ўзбекистон ССР Госснабининг

РЕСПУБЛИКА КОММЕРЦИЯ-АХБОРОТ МАРКАЗИ ЁРДАМИДА

фойдаланилмаган жиҳозлар, материалларни, комплектланадиган буюмлар, тайёр маҳсулот ва иккиламчи хом ашёни, ишлаб чиқариш чиқитларини сотиб олишлари ёки сотишлари, шериклари билан бевосита алоқалар ўрнатишлари мумкин.

15—17 МАРТ КУНЛАРИ

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг 2-павильонида (Энгельс кўчаси, 107-уй) **ишчан, тадбиркор кишиларни кутамиз.**

Справкалар учун телефонлар: 41-11-20, 41-32-71, 41-16-60.

Хўжалик ҳисобидаги республика «ПАХТАКОР» командаси ветеранлар ва футбол ишқибозлари клуби

ТОШКЕНТ ШАҲАР «ПАХТАКОРЧИ» ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ КЛУБИ

(Пролетар кўчаси, 30-уй)

19 МАРТ СОАТ 11.00 ДА

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИДА

Футбол ишқибозларининг «Пахтакор» командаси ветеранлари ва команда раҳбарлари билан учрашувини ўтказади.

Учрашув пайтида клуб Советининг ҳисоботи тингланади ва советга сайловлар ўтказилади.

Сўнгра клубга янги аъзолар қабул қилинади, йиллик абонементлар ва имтиёзли шартлар билан спорт буюмлари сотилади.

ҚАБУЛ СОАТ 15.00 ДА ТУГАЙДИ

Кейинги кунлари қабул клуб биносида («Ёшлик» спорт аренаси, ўнг қаноти) — **ҳар чоршанба куни соат 18 дан 20.00 гача, якшанба кунлари — «Пахтакор» стадионининг кичик спорт аренасида соат 10 дан 14.00 гача бўлади.**

Клуб иш планига — футбол мутахассислари, ўйинчилар билан учрашувлар, «Дам олиш куни турнирлари»ни ўтказиш, «Пахтакор» ўйинларига туристик сафарлар уюштириш, имтиёзли шартларда спорт буюмларини сотиш ва «Пахтакор»нинг сафардаги ўйинлари видео ёзувларини томоша қилиш ва бошқа тадбирлар кўзда тутилган.

ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ — ПАХТАКОРЧИЛАРНИ КЛУБИМИЗДА КУТАМИЗ!

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун ҳафталик

ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР

13 март, душанба

19.35 «Инсон ва қонун». Янги Қўқон химия заводи чиқиндилари билан ичимлик сувларининг ифлосланиш муаммолари ҳақида (такрор). 20.25 «Кўҳна шаҳарнинг ёшлиги». Телефильм. 20.50 «Тошкент» студияси кўрсатади. Тошкент области хўжаликларининг кўкламга тайёргарлиги ҳақида. Ўзбекистон телевидениеси, «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ва область прокуратурасининг биргаликдаги рейди. 21.30 Москва. «Время».

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

22.05 «Ёзувчи ва замон». 22.55 «Тунги сеанс». Телевизион бадиий фильм (рус.).

14 март, сешанба

19.35 Телефильм. 19.50 «Ота». Бадиий фильм (Венгрия). 21.20 Москва. Сайловлар олдидан. 21.30 Москва. «Время».

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

22.00 Москва. Сайловлар олдидан. 22.10 «Қора карвон». Бадиий фильм.

15 март, чоршанба

19.35 «Шаҳар, дадам ва мен». Телефильм. 19.55 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Кескин танқид остида». Ўзбекистон телевидениеси, Куйбишев район санитария-эпидемиология станцияси ва Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси санитария милициясининг биргаликдаги рейди (рус.). 20.25 «Волга жилваланиб оқадиган жойда». «Тагиль гулдастаси». Телефильмлар. 21.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Пульс». Информацион кўрсатув. 21.15 «Сенячевск тўйлари». Телефильм. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори».

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

22.15 «Инсон қалби ҳақида қисса». Бадиий фильм. 1-серия. (рус.).

16 март, пайшанба

19.30 «Тренер». Бадиий фильм. (М. Горький номли киностудия). 20.50 Реклама. 21.00 «Объективда — қайта қуриш». Хўжалик юритишнинг янги шароитларида. «Ташсельмаш» заводи коллективининг иш тажрибасидан. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. Сайловлар олдидан.

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

22.15 «Инсон қалби ҳақида қисса». Бадиий фильм. 2-серия. (рус.).

17 март, жума

19.30 «Ўтган кунлар». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 21.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Пульс» Информацион кўрсатув (рус.). 21.15 «Венецияда карнавал». Телефильм. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори».

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

22.15 «Атомчилар». Илмий-оммабоп фильм (рус.).

18 март, шанба

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Помир» — «Торпедо» (Москва). Фрунзе номли республика стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Кинолавҳа. 18.45 Болалар учун фильм. «Енисей игналари». 19.00 «Оҳанги зиндаги». Бадиий публицистик кўрсатув. 20.00 Информацион программа. 20.30 «Муғанний». Рустам Абдураҳимов. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Музикали программа. 22.45 «Севги сароби». Бадиий фильм.

19 март, якшанба

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

17.50 Кўрсатувлар программаси. 17.55 Болалар учун концерт. Панжикент шаҳри музика мактаби коллективининг чиқиши. 18.35 «Байтараки Наврўзи». 19.20 Концерт. 20.00 «Новости». 20.15 «Ола-тоу бўёқлари». Кинолавҳа. 20.30 «Ахбор». 20.45 «39-параллель». Америка Қўшма Штатлари ҳақида ҳикоя. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Дилафрўз». Хотин-қизлар учун программа. 23.05 «Бухороча эртаклар». Фильм-концерт.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРКАЗИ

ЁЛҒИЗ ЭРКАК ВА АЁЛЛАРНИ

РСФСР ВА УКРАИНА ССР КОРХОНАЛАРИ ВА ҚУРИЛИШЛАРИГА

Ташкилий равишда ишга юборади

—**«ГОРЛОВСКХИМСТРОЙ» трестига** (Горловка шаҳри, Донецк области).

— **«ЖДАНОВМЕТАЛЛУРГСТРОЙ» трестига** (Жданов шаҳри, Донецк области).

— ЛИХАЧЕВ НОМИДАГИ МОСКВА АВТОМОБИЛЬ ЗАВОДИ (ЗИЛ) ГА.

— ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМИДАГИ МОСКВА АВТОМОБИЛЬ ЗАВОДИ (АЗЛК) ГА.

— ФРОЛОВО ПЎЛАТ ҚУЙИШ ЗАВОДИГА (Фролово шаҳри, Волгоград области).

— **«КАМГЭСЭНЕРГОСТРОЙ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «ЖИЛСТРОЙ» ТРЕСТИГА (Елабуга шаҳри).**

МЕҲНАТ ШАРТНОМАСИ МУДДАТИ — 1—2 ЙИЛ.

Меҳнат шартномаси тузганларга бир йўла ёрдам пули, темир йўл орқали манзилга етиб бориш йўл харажатлари ва йўлда бўлинган вақт учун суткалик ҳақ тўланади.

Справкалар ва ишга йўлланмалар олиш юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри. Т. Шевченко кўчаси, 64-уй ва аҳолини ишга жойлаштириш район бўлимлари.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ КОМЕДИЯ (оперетта) ТЕАТРИДА

14, 18, 23 март соат 19.00 да

Е. ГЛЕБОВ.
О. ИВАНОВА либреттоси.

«Миллионер аёл»

(Б. Шоу асари асосида 2 саҳнали музикали комедия)

ПОСТАНОВКАЧИ - РЕЖИССЕР — Анатолий Качуровский.

ПОСТАНОВКАНИНГ МУЗИКА РАҲБАРИ — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Ботир РАСУЛОВ.

ПОСТАНОВКАЧИ-РАССОМ — Тамара Шапиро.

БАЛЕТМЕЙСТЕР — Ангелина Лян.

КОМПЬЮТЕРДА МУЗИКА ИЖРОЧИСИ — Илья Меламед.

ИНЖЕНЕР-РАДИСТ — Сергей Чернявский.

Коллективнинг бу янги постановкаси фақат ўзининг мазмуни билангина эмас, балки саҳна талқинининг янги формаси билан ҳам ажралиб туради. Бу ерда театр техникаси қўлланилганлигини айтиб ўтишнинг ўзи кифоя қилади, унда спектаклнинг музика партитураси япон компьютери ёрдамида ўзига хос самарага эга, спектакль эстрада шоусига уйғунлашиб кетади.

Театрнинг бадиий раҳбари ва бош режиссёри — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Ботир Расулов.

Билетлар театр кассасида соат 13 дан 20.00 гача, якшанба куни соат 11 дан 20.00 гача сотилади.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ ТУШИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Справкалар учун телефонлар: 77-86-11, 77-85-92, 77-85-29.

---

17 МАРТДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

Ўзбекистон ССР «ГОССНАБИ»НИНГ РЕСПУБЛИКА КОММЕРЦИЯ-АХБОРОТ МАРКАЗИ

КИМОШДИ САВДОСИНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ.

КЎРГАЗМАГА ҚУЙИДАГИЛАР ҚЎЙИЛАДИ: «ЗИЛ-130» ва «ГАЗ-53» (янги) **юк автомобиллари;**

«ЗИЛ» рўзғор холодильниклари;

— турли хил қурилиш материаллари ва бошқа маҳсулотлар.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА КООПЕРАТИВЛАРНИНГ ВАКИЛЛАРИ САВДО БИТИМЛАРИ ТУЗИШ УЧУН ЎЗЛАРИ БИЛАН ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИНИ ОЛИБ КЕЛИШЛАРИ ЛОЗИМ.

Справкалар учун телефонлар: 41-11-20, 41-25-71, 41-30-93.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

ОЛИМЛАР УЙИ

ДРАМА ТЎГАРАГИГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Тўгаракка 16 ёшдан бошлаб ҳамма хоҳловчилар қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР ҲАР ЯКШАНБА КУНИ ЎТКАЗИЛАДИ.

Расм чизиш-фото тўгарагига мактаб ёшидаги болалар қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР сешанба ва жума кунлари соат 10 дан 12.00 гача ўтказилади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 52-уй. Телефон: 56-73-88.

ТОШКЕНТ ТЕХНИКА УЙИ

«Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги» бўйича

МАЛАКА ОШИРИШ КУРСЛАРИНИ

ТАШКИЛ ЭТАДИ.

Таълим программаси 60 соатга мўлжалланган.

Машғулотлар ишдан қисман ажралган ҳолда ҳафтада уч марта соат 15.00 да қуйидаги адресда жойлашган Техника уйи биносида ўтказилади: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 48-уй.

Курсларни тамомлагач тингловчилар қўлларига тегишли гувоҳномалар оладилар.

БУЮРТМАЛАР 15 МАРТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Справкалар юзасидан 33-28-18 телефони орқали, 9-хона, Абдуллаев Алишер Тўлқуновичга мурожаат қилинсин.

Ёшларнинг «Прогресс» уй-жой комплекси

ОКС бошлиғи —

(бир йил ўтиши билан турар жой берилади,

бухгалтер —

икки йил ўтиши билан турар жой берилади).

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўз касби бўйича камида 5 йил иш тажрибасига эга бўлган мутахассислар конкурсда иштирок этишга таклиф қилинадилар.

Ҳужжатларни топшириш муддати — 20 мартгача.

Қизиқилган саволлар бўйича справкаларни қуйидаги телефонлар орқали олиш мумкин. 48-43-27. 48-72-46.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 14/III да **Кармен.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/III да **Куёв.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13/III да **Кампир кетармиш.**

Кино

13 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ТАНИШИШ» (18.30, 20.45, катта зал); «КИЧИК ВЕРА» (17, 19.30, кичик зал).

Чайка —«ҚОЧОҚЛАР» (18.30, 20.45).

Ватан — «ГАНГ, СУВЛАРИНГ ЛОЙҚАЛАНДИ» (18, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (18.30, 21.00).

Нукус — «БЎРИ УЯСИ» (18.30, 20.45 ўзбек тилида)

Восток — «ИГНА» (18.30, 20.45).

Қозоғистон — «ҚОЧОҚЛАР» (ҳар соатда).

Москва — «ҚОЧОҚЛАР» (17, 20, 19.00); «ИФ ҚАЛЪАСИНИНГ МАҲБУСИ» (20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ИГНА» (жуфт соатларда)

14 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи— «ТАНИШИШ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45, катта зал); «КИЧИК ВЕРА» (12, 14.30, 17 19.30, кичик зал),

Чайка — «ДИСКЖОКЕЙ» (11, 14.30); «ҚОЧОҚЛАР» (12.45, 16.15, 18.30, 20.45)

Ватан — «ГАНГ, СУВЛАРИНГ ЛОЙҚАЛАНДИ» (12, 15, 18, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Нукус — «ИФ ҚАЛЪАСИНИНГ МАҲБУСИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Восток — «ИГНА» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

К. Ерматов номли — «ИҚРОР БЎЛИШ» (11, 13.30, 16.00).

Қозоғистон — «ҚОЧОҚЛАР» (ҳар соатда ва 11, 13, 15, 17, 19.00 да); «АЛВИДО, ҒЎР ЁШЛИГИМ» (12, 14, 16, 18, 20.00, ўзбек тилида).

Москва — «ҚОЧОҚЛАР» (13.20, 17.20, 19.00): «ИФ ҚАЛЪАСИНИНГ МАҲБУСИ» (11, 15, 20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ИГНА» (жуфт соатларда).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА —**«Айиқлар цирки» аттракционининг томошалари** 18/III да 16, 19.00 да; 19/III да 12, 15, 18.00 да).

Тошкент шаҳар «Металлобитремонт» бош корхонаси коллективи 194[illegible] йилдан КПСС аъзоси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси пенсионер

Махсуджон ИСРОИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Реклама ва эълонлар

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона — 32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги — 32-54-19; социал проблемалар — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32.54.15; «Ташкентская неделя» рекламалари — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади. Тиражи — 126.670

Р. — 09622. Ички саҳифаларга 18.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Б. 2070. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10